



George Arhip

De-ale Lumii

proză umoristică

Editura ARHIP ART
Sibiu 2007

©Toate drepturile sunt rezervate autorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARHIP, GEORGE

De-ale lumii: proză umoristică / George Arhip. –
Sibiu : Arhip Art, 2007

ISBN 978-973-8962-20-0

821.135.1-7

În loc de prefață

Mici turtițe cu migdale

După ce aluatul pentru cozonaci este pus în forme, ca să-și termine dospitul, și apoi cozonacii sunt băgați în cuptor, să se coacă, se adună cu lingura de pe covată rămășițele de aluat și din ele se fac turtițe, care se coc, de regulă, în cuptorul de la sobă, dacă nu direct pe plită. De multe ori în aceste mici turtițe se pun, în unele migdale, în altele stafide, în altele nuci și diferite alte bunătăți.

Fac și scriitorii, uneori, la fel: nu se îndură să lase covata nerăzuită, și ne pomenim cu „mici turtițe cu migdale” (versul este din *Cyrano de Bergerac* al lui Rostand, în traducerea lui Mihai Codreanu).

Micile turtițe pe care ni le oferă acum George Arhip se cheamă „De-ale lumii”. Să degustăm și noi câteva din aceste producții.

Doi amici (pe unul îl cheamă Mitică, trimiterea la Caragiale fiind evidentă) treceau zilnic, în drum de la slujbă, pe la o crâșmă. Nu beau însă până când nu găseau un motiv. O dată, după asidue căutări, găsesc evenimentul *care să le justifice libația: Ziua Hondurasului Britanic (Zi importantă!)*. Un militar, cherchelit bine nimereste noaptea într-o casă străină, care i se pare că seamănă cu aceea unde trebuia să ajungă, se culcă și doarme îmbrăcat, iar a doua zi, când se trezește, gazdele (niște bătrâni) îl tratează cu bucurie ca pe un musafir binevenit (aventura eroului seamănă

cu întâmplarea din filmul rusesc „Ironia soartei sau să fie într-un ceas bun!”) (*Vin rușii!*). Doi tineri, Ghiță și povestitorul, fură un tomberon pe care, după ce-l spală, îl duc înapoi de unde l-au luat (*Gunoierii*). La un hotel, în Germania, un român este cazat într-o cameră cu un vietnamez, care-i folosește periuța de dinți. Întrebat de ce face acest lucru, vietnamezul îi răspunde foarte senin că el nu are periuță. Românul cumpără o periuță nouă pe care o folosește pe ascuns; vietnamezul, după câteva zile îi spune: te-am urmărit și să știi că nu faci bine că nu te speli pe dinți. În aceeași povestire apare și un chinez, care, aflând că populația României este de 22 de milioane de oameni, exclamă: atât de puțini? Păi înseamnă că vă cunoașteți cu toții între voi! (*Ce-i al meu e și al tău*). Ca să nu dea o datorie de o sută de lei, un zgârcit acceptă să pupe un cal sub coadă (*Un pupic pentru calul meu*; parafrază după D.R. Popescu „O bere pentru calul meu”).

Întâmplările sunt insolite, eroii par ușor trăzniți, debitează și comit enormități, dar fac acestea cu inocență, iar cititorul le percepe năzbâtiile ca pe niște șotii de elevi aflați în excursie.

Cât privește îndepărtarea lui Arhip, în aceste povestiri, de filonul pe care-l reprezintă tema paranormalului, amintim că ceva asemănător i s-a întâmplat și lui Sorescu. După „Singur printre poeți”, mulți credeau că autorul va scrie parodii până la adânci bătrâneți, dar n-a fost deloc așa. George Arhip va mai scrie, suntem siguri, povestiri fantastice, însă „De-ale lumii” marchează o desprindere, abordarea unui alt univers, și volumul trebuie privit ca atare.

Ce înseamnă însă „mici turțițe cu migdale” luate în sine? Fără îndoială, din ele nu iese marea literatură, nu faci cu ele un ospăț (ospățul se face cu cozonaci mulți și mari, obținuți din aluatul propriu-zis, scos din covată la început, cum ar fi, de pildă, prozele din „Dincolo”). Însă „De-ale lumii” relevă, și ele, talentul de povestitor al autorului, umorul lui colosal și, trăgând cu ochiul la Maiorescu, putem spune și pe baza acestor proze scurte că George Arhip ni se dezvăluie ca un prozator în toată puterea cuvântului.

Ion D. Goia

București, 27 noiembrie 2006

PRETEXT

Stau de vorbă cu crâșmărița, la bar. Apare Nelu Calculator, se uită la noi, nu zice nimic (are toanele și poantele lui), dar nici noi. Crâșmărița îmi face semn să nu-l bag în seamă (are și ea poantele ei). Nelu caută cu ochii prin rafturi, ne mai aruncă o privire din când în când, în timp ce bate darabana cu degetele pe tejghea. După vreo două minute (fără exagerare!), Mioara întreabă:

- Da' ce-ai, Nelule, de ești nervos?

- Păi, cum să nu? Ajung și eu o dată să fiu singur la o coadă, stau de jumătate de oră și nu mă bagă nimeni în seamă!

- De ce nu încerci, zic eu atunci, să te bagi în față?

*

Situația de mai sus, urmată, bineînțeles, de poante, bancuri și amintiri despre întâmplări hazoase m-au determinat să împlinesc un gând mai vechi: o carte pe care ziceam eu acum vreo câțiva ani să o cheme „Povestiri din cârciumă”.

Cu siguranță au mai scris și alții ceva asemănător (sau legat de subiect), și primul care-mi vine în minte este Hašek. Dar la Hašek (să luăm doar cazul lui), este ficțiune (pornită, bineînțeles, de la situații reale). Eu am preferat să povestesc doar ce am auzit ori am trăit eu însumi.

De ce „Povestiri din cârciumă”? Cârciuma este un loc formidabil. Este lumea în mic, lumea redusă la esență prin personajele pe care le întâlnești în acest spațiu de-o palmă. Întâlnești sublimul și grotescul, curăția și spurcăciunea, binele și răul, hazul și întristarea, înțelepciunea și negliobia, candoarea și ticăloșia, avântul și renunțarea... într-un cuvânt: LUMEA. Lumea cu oamenii ei. Numai că aici este lumea așa cum e ea, în sinceritatea nudă săvârșită de alcool și atmosferă.

Cu timpul, pe măsură ce adunam povestioarele, mi-au venit în minte întâmplări legate mai mult sau mai puțin de cârciumă (ca spațiu de povestit – un soi de „Hanul Ancuței”), dar legate de esența stirpei umane – unele mai hazlii, altele mai triste. Întâmplări despre care am considerat că se potrivesc ideii de LUME, cu toate cele ale ei. Așa că titlul inițial parcă nu mai mergea. „Povești la un pahar” ar fi sunat prea a vorbe rostite la vreo agapă (n-am găsit alt înlocuitor!), așa că o anumită categorie de cititori ar fi strâmbat (poate) din nas, ba, mai mult, m-ar fi privit chiar dintru început, într-o anumită lumină (deși, cui îi pasă?!).

Așa că am lăsat cartea să-și aleagă singură titlul, în momentul în care se va face mare (à propos, am un prieten care nu și-a botezat copiii. „Să-și aleagă singuri religia, când or fi mari și în cunoștință de cauză, și în ea să se boteze”. Copiii îi sunt mari acum și nu au niciun gând. Probabil nu-s destul de mari ori sunt mai maturi decât credem...).

Dragii mei cititori, gata! Cartea s-a făcut mare, deși o astfel de lucrare nu va putea fi împlinită vreodată (era să zic: „ca orice om, de altminteri”). Și-a ales numele:

DE-ALE LUMII

Vă invit să o cunoașteți și să vă bucurați (ori să vă întristați) de ea și împreună cu ea.

Autorul

De-ale lumii

S-O LUAT CURENTUL...

Eram într-o cârciumă, aproape de gară. Seară, frig, intrasem pentru o cană de vin fiert.

În cârciumă, ca-n orice cârciumă, fum mult și zarvă multă. La un moment dat prind, fără să vreau, o discuție de la masa de alături:

- ... Da' pe Ghiță ăsta al nostru de la Ruși nu cred că l-o întrecut careva! Auzi, ăsta o terminat liceul fără să citească o carte și fără să-și facă vreo temă!

- Hai, măi, că așa ceva nu se există!

- Ba cum îți spun. Că doar am fost coleg de clasă cu el!

- Și cum l-or trecut?!

- Ei, aicea-i aicea! ăsta, Ghiță ăsta din Ruși, făcea naveta, nu stătea la internat. Când îl întreba profesorul de ce nu și-o făcut tema ori de ce n-o învățat, el spunea: „Știi, s-o luat curentul...” și se uita în ochii profesorului cu o îndrăzneală, că noi înghețam. Da' și profesorul... nu zicea nimic, că erau anii ăia, știi tu care... și nu îndrăzneai să te pui cu... Așa că profesorul înghițea în sec, nu zicea decât „Bine...” și-i punea lui Ghiță al meu un 5. Și profesorii ceilalți la fel. Că așa erau vremurile. Nu îndrăzneau vreunul să-l lase corijent, că ieșea cu bucluc. Adică, vezi, dragă Doamne, Ghiță ar

fi vrut să învețe, dar se lua curentul. Da' cum să iasă asta la iveală, că ajungea până sus, și era bai! Că partidul și statul nostru socialist... ehe! Și uite-așa a terminat Ghiță al nostru liceul, cu toate cărțile nedeschise. Numai cât le-o purtat de la Ruși pân' la Sibiu și îndărăpt.

- Auzi, mă, ăsta nu-i cumva directorul de la...

- Da, măi, ăla-i! De ăla vorbesc. Îl știi?

- Cum să nu-l știu, bată-l să-l bată! Auzi? Da' ca să fii director nu-ți trebuie facultate?

- Hă - hă! Te pomenești că și pe asta o fi făcut-o la seral. Și dacă seara se lua curentul...

ZI IMPORTANTĂ!

- Băi Mitică, ce sărbătoare-i astăzi? Ce cinstim?

- Păi... n-ar prea fi... să mă gândesc...

Cei doi colegi trec zilnic, după serviciu, pe la „Transilvania” (Triunghiul Greșelilor, cum îi mai zice). Zăbovesc pe acolo un ceas (chiar două), la o votcă stinsă cu bere, apoi pleacă acasă. Ce-o fi la casa lor... la gurile nevestelor lor...

Ca să bei nu-ți trebuie musai un motiv anume, dar ei caută câte unul în fiecare zi și pe seama lui beau. Sărbătoresc, cum zic ei. Mai nu știu când a fost Sfânta Maria, mai ieri-alaltăieri Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, pe Ștefan cel Mare l-au cinstit în vreo trei rânduri... Azi Mitică se scarpină gânditor în creștet... Noi, ceilalți, ne vedem de treburi, dar ciulim urechile.

- Vreun sfânt mai mic? Încearcă el.

- Da' nici poveste! Nu, măi, ceva important trebuie, doar nu intrăm doar așa, să ne aflăm în treabă...

- Atunci... și Mitică deschide geanta și scoate un calendar gros, din ăla cu „soarele răsare la... soarele apune la...” și cu rețete de bucătărie și cum să scoți petele de pe tablouri cu ceapă.

- Am găsit! strigă Mitică, victorios. Azi e ziua națională a Hondurasului Britanic!

PAPUCII LUI COSTICĂ

Azi cei doi colegi ai mei (cei cu Hondurasul Britanic) fac socoteli.

- Măi Mitică, de câți ani trecem noi pe la Triunghiul Greșelilor?

- Păi, să fie vreo doi.

- Cam așa ziceam și eu. Duminicile le punem? Nu le punem. Hai să zicem vreo trei sute de zile, să fie rotund. Ar face șase sute. Măi, n-o fi mai mult? Punem și școala? Nu, n-o punem, că atunci era pe banii părinților. Așa... șase sute ori cincizeci de lei de fiecare, cu ciubuc cu tot fac... șaiszeci de mii, Mitică! Cât o Dacie! (Suntem în anul 1986 – n.a.). Băi Mitică, am lăsat la Costică o juma' de mașină în doi ani! Pfuai! Și să mai zici că n-au muierile noastre dreptate...

Mitică, un ardelean mucalit de pe la Bistrița, privește lung în gol, clipește de câteva ori, apoi zice sfătos:

- Da' Costică săracu' să nu-și cumpere și el niște papuci mai buni?!

SĂ-MI SPUI UNDE-AI FOST!

Când am terminat școala militară, după festivitatea de absolvire, vreo trei-patru prieteni ne-am luat părinții, frații, cumnații și pe comandantul nostru de pluton și am mers la Hanul Dumbrava unde am pus de un chef. Toți feciori faini, cu glas la bancuri și la cântat, dar și cu grijă de gătlejuri, repede am făcut atmosferă, ba chiar aproape ne-am și lipit de o nuntă... Cine știe ce-ar fi ieșit dacă n-ar fi fost cu noi și părinții... Că mi-aduc aminte, parcă o văd pe mama cum se uita la mine – timidul pe care-l știa când am plecat de acasă în urmă cu șapte ani era acum starostele bancurilor și al vorbelor în două ape...

Pe la 12 din noapte (așa era pe atunci, prin '84), a trebuit să spargem cheful – și noi, și nuntașii. Dar pentru noi, cheful de-abia începuse – ei, ei... ce vremuri erau atunci, pe la douăzeci și ceva de ani... Chefuiam până la patru dimineața, dormeam un ceas, iar la șapte eram la unitate, proaspeți și pregătiți chiar pentru un marș de cincizeci de kilometri.

- Haideți la noi, zice cumnatul colegului meu de bancă (Ghiță – îl vom întâlni mai târziu). E loc destul pentru toată lumea, băutura este, facem și un sandviș... Haideți, că-i păcat... o zi ca asta...

Așa facem. Urnim în miez de noapte procesiunea până în capătul celălalt al orașului și ne punem pe treabă.

Pe la patru, lui Bigu (așa-l alintam între noi pe dragul nostru comandant) i se cam închid ochii. La un moment dat chiar adoarme în fotoliu, cu păhăruțul de coniac în mână. Culmea e că nu-l scapă. Și chiar doarme vreo oră, în poziția asta, spre hazul nostru și mirarea părinților care, și ei, cam pirotesc prin locurile lor.

Pe la cinci, Bigu al nostru cel mustăcios deschide brusc ochii, se ridică în picioare, se uită în jur, apoi cu arătătorul mâinii drepte (în care ținea paharul!) ciocănește în cadranul ceasului de pe mâna stângă (fără să verse paharul!) în timp ce zice:

- Plec acum acasă, o trezesc pe nevastă-mea și o întreb: „Tu muiere, mie să-mi spui unde-ai fost până la ora asta!” După care, în hazul ce ne cuprinsese, dă paharul peste cap, îl pune pe măsută și cade apoi în fotoliul din care n-a mai deschis ochii decât pe la trei după-amiază!

VIN RUȘII!

... Că de n-ar fi nu s-ar povesti...

Asta e marea șmecherie: dacă nu s-ar întâmpla ceva mai deosebit, mai ieșit din comun, n-ai avea ce povesti mai târziu, peste ani. Ce haz ar mai avea viața fără amintiri? Amintirile (*și* amintirile) îți fac viața frumoasă, te fac să zâmbești cu drag chipurilor și întâmplărilor ce-au trecut prin moara anilor... Dar pentru asta trebuie întâi să întâlnești chipuri și întâmplări care să-ți trezească aduceri-aminte...

Cununia civilă din primul meu mariaj s-a întâmplat la Avrig. Lume multă din partea fetei, și de pe la mine o mână bună, câți s-au încumetat să străbată jumătate de țară înzăpezită. Iar pe la amiază, hop!, trage la poartă o basculantă de 16 tone, din care sare plutonul meu de elevi, în frunte cu vreo câțiva colegi de-ai mei, toți îmbrăcați cătane. Surpriză mare, dar și fericire mare... (Ah, când mă gândesc la câte idile s-au înfiripat atunci și câte inimi rănite au rămas prin Avrig...)

Chef mare, muzică bună, convivii toți oameni hazoși, a ieșit o petrecere pe cinste, de care cred că și

acum, după mai bine de douăzeci de ani, unii dintre avrigeni și-ar mai aduce aminte.

Dar, de la o vreme, mai obosește omul după atâtea licori și danțuri. Așa că, încet, încet, s-a tras fiecare pe unde a putut și a găsit loc de pus capul jos. Ba, unul dintre ei, Mitică (cel cu Hondurasul Britanic), a pus capul pe rola de magnetofon! Muzica s-a oprit, dar motorul zdravăn de Kashtan rusesc se încapățâna să tragă, așa că lui Mitică i se hâțâna târtăcuța adormită în ritmul pe care-l impunea sfortărea vajnicului agregat.

Iar la doi dintre colegii mei, cu abureală și curaj la căiță, ce le vine lor? „Plecăm la gară, că la cinci avem tren spre Sibiu”. Așa că pleacă (n-am știut, că i-aș fi oprit). Numai că, odată ajunși în uliță, în zăpada care împărătea peste toată firea, se trezesc în dilemă: încotro s-o apuce?

- La stânga, zice Mircea.

- Ba la dreapta, zice Bigu (cel cu „Să-mi spui unde-ai fost până la ora asta!”).

După o scurtă ciondăneală, Mircea o ia spre stânga și macină zăpada vreo câțiva kilometri până pe la Crucea Capu Țărmului, spre Poiana Neamțului.

- Băi Georgică, atunci m-am trezit. Beznă-beznă în jurul meu, doar în spate, în depărtare, se zăreau ceva luminițe, cred că de la coșurile fabricii de sticlă. Băi, n-or fi lupi? mi-am zis. Așa că am luat-o înapoi și într-un târziu am ajuns și la gară. N-am mai nimerit casa, că mă opream să chefulim și duminică. Am stat în gară până la trenul de nouă.

Bigu, cel care o luase bine către gară, pe la jumătatea drumului se răzgândește și se întoarce. A fost la începutul acela de martie al lui '85 o iarnă cumplită, cu zăpezi mari, că nu-ți venea să ieși din casă decât numai până la refugiul din fundul grădinii. Așa că Bigu al meu se întoarce, dar în bezna și zăpada care aproape că uniformiza casele, nu mai nimerește casa socrilor mei (ca să nu mai spun că nici strada), ci o alta, care-i părea că seamănă. Poarta neîncuiată, ușa de la intrare la fel, intră Bigu în camera de dinainte, aia pentru musafiri și se răstoarnă în pat, îmbrăcat cătană, cu mantaua pe el și încenturat, cu cizmele-n picioare...

Și acum urmează povestea celor doi bătrâni, stăpânii casei.

- Bărbate, zice bătrâna, parcă am auzât ceva mișcare la poartă și la ușa. Ia du' de vezi!

- Da' măi femeie, o fi fost vântul, că toată noaptea o urlat ș-o hâțânat toate alea din balamale.

- Ba, io am auzât călcătură în casa de dinente, ce Dumnezeu, că nu-s proastă!

- Bine, bine, face bătrânul și merge să vadă ce-i.

După nici jumătate de minut, se întoarce în grabă, speriat, și stinge iute veioza de la capul patului.

- Tu muiere, să știi c-o început războiul, Doamne apără și păzește! I-un rus în casa de dinente, trântit în pat și sforăie!

- Tulai, Doamne! șoptește bătrâna și își face cruce. Da' ce-au iară cu noi?! Cei doi bătrâni prinseseră războiul și toate cele anapoda, ca să nu le spunem altcumva, ale trupelor rusești.

- Doamne, Doamne, ce ne facem? Da' n-o zâs nime' nimic, nici la radio, cum așa, dintr-o dată?

- Măi muiere, dacă-ți zâc că-i rus, apăi îi rus. Îmbrăcat, încenturat, și cu cizmele pe el. Și are o mustață de zici că-i tătar!

- Ce ne facem? Pistol are?

- Da' ce, am mai stat să bag de samă? O fi având, că musai trebă...

- Măi omule, io zâc să-l păzâm pân' ce s-o trezî și să-l luăm cu binișorul. Chiar acu' mă duc să dau drumul la sobă, să miroasă a mâncare bună când s-o trezî. Că zama de ciolan cu tarcăn...

- Că bine zâci! Io mă duc să scot un cănceu din vinul ăla de grijire. Că le știu io năravul...

Una peste alta, pe la zece dimineață, când se trezește Bigu nostru, dă cu ochii de cei doi bătrâni care stăteau cuminți pe scăunele lângă pat și-l vegheau de câteva ceasuri bune. Clipește mărunț și-i întrebă:

- Da' voi cine sunteți?

- Ira, Doamne, și femeia duce mâna la gură, îi șpion! Vorbește românește!

- Ce șpion, zice Bigu și se ridică în capul oaselor. Se uită în jur nedumerit. Da' ceilalți unde-s?

- Ii, Doamne, că-s mai mulți, abia mai suflă bătrâna.

- Tovarășe ofițer, îndrăznește bătrânul, fiți binevenit la noi. Noi n-avem cai, numai o bivolă, da' avem o zamă de ciolan cu tarcăn și un vin...

- Un vin? face Bigu, clipind des. Chiar c-ar merge. Zama mai târziu.

N-o mai lungesc. După primul pahar s-au dumirit cu toții cum stă treaba. Bigu al meu a rămas toată ziua

la povești cu cei doi bătrâni, care l-au omenit ca pe feciorul lor. Ba l-au și găzduit în noaptea de duminică spre luni, că de! o poveste și un vin bun nici nu știi cum îți trec ziua, și nu se face să meargă ofițerul între oameni, cu ochii sticlind și duhnind a vin de grijire...

Povestea asta am auzit-o după vreo două luni de la cununie, de la cei doi bătrâni.

- Da'... mamă, zice bătrâna, nu poți să-i spui să mai treacă pe la noi din când în când? Că-i plătim trenul și-l omenim cum să cuvine, că noi tare sânğuri suntem și tare mult ne-o plăcut de el...

BUSTUL ECVESTRU

ELDORA - o crâșmuliță în Piața Mică de care tare-mi pare rău că nu mai e (acum vreo doi ani s-a făcut casă de schimb valutar acolo)... Era locul de întâlnire pentru o parte a boemei sibiene. Îi ziceam „La Bibliotecă”... „Ce citim azi?” „Din proza germană și din cea rusă”, venea, invariabil, răspunsul, aproape ca o parolă. Adică bere și votcă.

Era locul în care, în jurul amiezii, intram pentru încărcarea bateriilor, adică pentru o burtă bună de răs - o oră de bancuri. Ne adunaserăm vreo patru *bancuriști* (termenul a fost stabilit de comun acord, după lungi și dese dezbateri la care au luat parte și doi filologi; sună mai bine și mai distinct decât *bancher* ori *bancagiu* - se pot crea confuzii) care făceam deliciul întâlnirilor și creșteam urechile mușteriiilor de la celelalte mese (și implicit, veniturile crășmarului). Ba chiar într-o iarnă, prin februarie 2002 parcă, seara, aproape de ora închiderii, am trecut pe acolo și m-am bucurat să văd lumină. Mai erau zece minute până la ora 18 și aveam timp de o votcă mică. Când intru, pe cine văd?! Pe ceilalți trei... ghiduși, de parcă ne dăduserăm întâlnire.

Este lesne de imaginat că barul nu s-a mai închis în seara aceea prea curând. Bancurile curgeau unul după

altul, votca, berea și alte licori la fel, mușteriii intrau și... nu mai ieșeau... Într-un cuvânt, a fost un spectacol pe care cu greu vreo televiziune poate să-l organizeze și căruia cu greu va putea vreodată să-i dea spuma care te plutește prin timp fără să bagi de seamă. Într-un târziu, după un lung hohot de râs general, se aude: *țing-țing-țing-țing...* Era patronul barului care coborâse de câteva ceasuri să vadă de ce e gălăgie încă, și care rămăsese în continuare, fără să întrerupă distracția și... banii. Bătea cu cheia de desfăcut în gâtul unei sticle goale de bere.

- Români, am un comunicat important pentru țară: este ora unu și jumătate noaptea și nu mai am nimic de băut! Nici măcar în rafturi, din alea cu prețul pe ele! Să nu vă prind că-mi rezemați ușa mâine mai devreme de ora două, că vreau să mă odihnesc și să fac aprovizionarea!

Abia atunci am băgat de seamă în jur. Sincer să fiu, nu pot înțelege cum au încăput în spațiul ăla de cinci pe cinci peste treizeci de oameni!

Dar să ne întoarcem la titlu... Într-o zi, la amiază, cum ziceam, se așază la masa noastră, mai mult cu de-a sila - nu-l prea înghițeam - un personaj care ține morțiș să ne facă cinste la toți. Nelu Mohan - Dumnezeu să-l ierte - îmi face un semn discret. Aha! îmi zic, e rost de bășcălie. Îi facem loc și-i dăm și lui voie, din când în când, să intervină, ca să-l citim, de fapt, ca să ne duminim de unde-l apucăm.

- Știi, zice la un moment dat, aproape confidențial, am primit sarcină să fac o statuie pentru... Și, măi

băieți, dacă știți voi cumva... dăm la pace, vă bucurați și voi, îmi rămâne și mie.. fac cinste babană. Ei, ce ziceți?

La masă cu noi erau și doi sculptori. Aștia se uită unul la altul, trag cu coada ochiului la personaj, dar până să răspundă, se bagă Nelu Mohan, unul din cei patru bancuriști:

- Dar cum vrei să fie statuia?

- Bă, ceva măreț, vă pricepeți voi ce vreau să zic, nu? se întoarce el spre sculptori. Cei doi nu ziceau nimic, se prinseseră că Nelu nu intrase în vorbă degeaba.

- Cam câți metri?

- Bă, să fie acolo, să se vadă, da' vreau un proiect măreț, bă, nu așa, că aștia de care zic nu se uită la bani. Și să puneți jos o placă pe care să scrieți și recunoștința bla-bla-bla... printre care să fiu și eu, că... nu?

- Dar tu cum te-ai gândit? întreabă Nelu foarte serios și implicat (e clar, i-o coace!). Vrei cap, bust sau în picioare?

- Păi, bă, în picioare, că-i mai mare, păi nu? și iar se întoarce spre sculptori.

- Băi, în picioare e banal, zice Nelu. De busturi e plin Astra... Ce ai zice de ceva extraordinar, ceva ce n-a mai văzut Sibiul?!

- Da, da, ascultă-l, face Sepi, unul dintre sculptori. Are Nelu niște idei... Dacă ai ști câți bani am făcut pe mîntea lui...

- Serios? face asta, bucuros. Ia zi, hai că-ți fac parte!

- Băi, omule, uitate ce zic eu. Musai la ăsta, care a fost o mare personalitate a țării, mă, nu numai a Sibiului, musai să-i faci un *bust ecvestru*!

Sculptorii au înlemnit. Eu... ce să mai izbucnesc în râs, la cât de serios vorbise Nelu, nu se făcea să stric toată faza.

- *Bust ecvestru*, zici? Se freacă gânditor în barbă. Băi, sună fain... și cam cât de mare e?

- Ca la doi metri, fără soclu, sare Sepi, prins în joc. Patru metri jumate, cu soclu cu tot.

- Doi metri... Bă, nu se poate mai mult?

- Ba cum nu, dar nu mai mult de șapte, că am rău de înălțime, zice pehlivanul de sculptor.

- Șapte metri... șapte metri... Băi, să știi că merge. Chiar merge! Acuma mă duc să-i spun ăluia. Bă, mare noroc că am intrat aici. Da' știam eu că poate dau peste cine trebuie. Mulțumesc, Nelule, să știi că-ți fac parte! Acuma mă duc. Cipi! Încă un rând la domnii! Salut, am plecat! Băi, se întoarce, da' o schiță așa la repezeală, să-i iau maul... nu?

- Măi, omule, tu ești om serios? zice Nelu. Cum adică, o schiță la repezeală, și făcută într-o crâșmă. Păi, mai ia ăla de bune ce-i spui?

Ăsta se scarpină în cap, gânditor...

- Nu se poate?... Da, aveți voi dreptate, trebuie să te duci cu dosar serios, fain-frumos... da, ai dreptate. Hai, salut!

- Băi oameni buni, zice sculptorul ce se băgase în afacere, dacă ăsta obține aprobarea pentru lucrare și aduce și banii, eu, cu mâna mea, din banii pe care mi-i dă, îi fac și lui un *bust ecvestru* și i-l pun în grădină!

UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ!

Cu ceva vreme în urmă, am scos volumul de proză fantastică „Dincolo” – ediția a doua, pe care l-am prezentat dl N.I. Dobra în paginile ziarului local „Tribuna”. Numai că hâtrul de prieten, după ce precizează că l-am scos la propria editură, adaugă în paranteză: „așa cum mulți români, ca să nu mai meargă la alții, și-au deschis propria crâșmă”. Ei, și de aici începe hazul.

Mă întâlnesc cu un prieten pe centru. Eram grăbiți și unul și altul, n-am stat, dar mi-aruncă din fugă: „George, unde zici că ți-ai deschis crâșma aia?” Eu rămân contrariat câteva clipe, după care mă prind și mă umflă râsul.

Seara, când ajung acasă, dau să-i povestesc nevestemii întâmplarea, dar ea mi-o ia înainte:

- Auzi, George, m-am întâlnit azi cu vecina... de la... Zice că vrea și ea o carte, cu dedicație. Și mai întreba și ceva de-o crâșmă, că ți-ai deschis crâșmă-n cartier. Ce voia să spună?! (Soția încă nu citise articolul din „Tribuna”).

O lămuresc despre ce e vorba și-i povestesc și de întâlnirea de pe centru... Haz mare...

Ei, și-acum vine hazul hazurilor. Este, în drumul meu spre casă, un bar în care mai intru, din când în când, beau o bere și mai schimb o vorbă cu unul, cu

altul... bancuri, cel mai adesea. Așa am făcut și acum vreo două zile. La un moment dat intră un cunoscut, își ia ceva, vine către mine, închină și când să ducă paharul către gură, se oprește mirat și mă-ntreabă:

- Păi cum, George, nu-i mai ieftin la tine?!

*

Și dacă tot i-am zis textului ăstuia „Unde dai și unde crapă”, nu mă pot abține să nu-i mulțumesc prietenului N.I. Dobra. Odată, într-o discuție cu dânsul, zicea că o bună parte din activitatea culturală a Sibiului este susținută de *venetici* ca mine. De ce-i mulțumesc? Pentru prețuire – *veneticul* este o monedă de aur de foarte mare valoare, emisă de Veneția într-o vreme și care a circulat și în Țările Românești ...

10 septembrie 2006

FERICIIITULEEE...!

Se filmează pe Strada Ocnei secvențe din „Cocoșul decapitat”. Multă lume, microbuze și mașini cu aparatură... cabluri, generatoare, antene... un polițist care încearcă să rânduiască circulația într-un spațiu gătit la refuz... Chiar în fața barului de zi se instalează o umbrelă mare, sub care mașiniștii și operatorii au o masă. Mai iau o cafea, un suc, o bere...

Plouă. Vin dinspre oraș. Intru în bar și iau o bere. Mă trag în colțul meu obișnuit, lângă sobă, de unde am vedere în tot barul și pe fereastră. Intra în crâșmă și se așază la o masă mai încolo un alt mușteriu al crâșmei, un om aproape orb; de la el până la ușa toaletei mai sunt nici trei pași.

La un moment dat, de la o masă, se ridică un client și merge la toaletă. La nici câteva secunde, intră în bar un om, cu geacă de fâș neagră, cu șapcă pe cap, plouat ca vai de el și dă să-și facă loc spre ușa toaletei.

- Ocupat, zice orbul, când dă ăsta să treacă pe lângă el. Acuma o intrat.

- Păi...

- Nu-i decât o budă, zice orbul, ailaltă-i defectă.

- Bine, bine, zice omul, și pleacă afară, la ai lui, la masa mașiniștilor.

Trece ce mai trece, omul cu șapcă intră iar și dă să meargă la toaletă.

- N-o ieșit, zice orbul. N-o ieșit încă.

- Mulțumesc, zice șăpcosul și iese iar afară. De data asta nu mai merge la ai lui, ci se plimbă-n sus și-n jos, sub șuruitul ploii... Săracu'...

Peste vreo trei minute intră iar.

- N-o ieșit, zice orbul – santinelă credincioasă. Da' când iese, îl pun eu să vină afară și să anunțe că-i liber.

- Mulțumesc, zice bietul om aflat în nevoie, și iese iar, să-și facă traseul în sus și-n jos...

*

Ei, și-acum intervine imaginația mea. Ce urmează în acest fragment este rodul gândurilor pișichere care mi-au venit.

Mi-am imaginat că merg în pragul ușii și că-l urmăresc pe bietul om care cred că abia se mai ținea. Țsta merge la masa colegilor și se vaită:

- Băi, este unul care stă de vreun sfert de oră și nu mai iese. Fac pe mine!

- O fi constipat, zice unul, iar ceilalți râd. (Aici trebuie musai să spun bancul cu constipații, altfel, unii dintre cititori n-ar prinde chichirezul:

Cică doi constipați sunt la budă. Unul într-o cabină, altul în cealaltă. Icnete și gemete. La un moment dat, dintr-o cabină se aude: „Pleosc!”

- Fericiiituleee!, zice celălat.

- Fericit pe dracu'! Mi-o scăpat ceasul!).

Ei, și eu îmi imaginez că iese în pragul ușii omul care ocupa de un sfert de ceas cabina și spune: Gata, am ieșit! Iar ceilalți, de la masa mașiniștilor, ridicând paharele, strigă toți într-un glas: „Fericiiiituleee!”.

*

Urmează acum ce s-a întâmplat de fapt.

Îmi termin berea și dau să plec. Taman atunci iese de la toaletă și ocupantul cu pricina. Cobor în stradă și, dorind să-i fac un bine șapcaliului (uitând de convenția cu orbul), mă opresc la masă și-i zic:

- Gata, e liber acum... și dau să plec. La care el, cu o privire urâtă și mânie în glas, printre dinți:

- Multttumessc. Multttumesssc. Da' mai puteai să stai, omule, mai puteai să stai! Mai puteai să stai! Daaaa... sigur! Mai puteai să stai! Cum nu?! Mai puteai să stai!!

CA NIMICA

- Ca nimica, ca nimica... Ca nimica, dragu' mamei, ca nimica... Strânji omu' ca furnica, când moari n-ari nimica... Ca nimica... Ioti-așă s-o dus și Neculai... ca nimica... Apăi n-o fost om bun? N-am rădicat casî și în Brăhășăști, și la Zărnești, și în Satu' Nou, și în Cartier, după și ni-o luat apa? Am bătut la chirpiși, ăilei, și noi, și Bobocia cu cari ni-am lichit... Ș-apăi? Ca nimica!... Casî mari și pustiî... Noroc cu băietu' ista a lu' Marșiel, cî iel mai mult ni-o fost suflet di copchil prin casî. Of, Neculai, Neculai, te-i dus... te-i duus... Hai, dragu' mamei, rupi și tu o buruianî!

- Bunică, hai să vărsăm un strop de vin la bunicu'... Să-ți fie țărîna ușoară, bunicule, zic eu; după ce stropesc mormîntul, duc sticla la gură și zic: Hai noroc, că ne-o plăcut!

De fiecare dată când mergeam la bunici, nu era să nu scoată bunicul de te miri pe unde măcar un kil de vin. Vin bun. Ne plăcea.

- Hai noroc, Gelule!

- Hai noroc, bunicule! Ce mai faci?

- Ia, cu guvernă! după care trăgea cu ochiul și dădea un zâmbet cu toată fața: Nu-s niși io cu iei, da'

niși iei cu mini! Îî?! Și zîși? Asta sî chiamî cî sîntem chit!...

- Hai bunicî, hai sî mierjim șî la Marșiel. Marcel, unchiul meu și băiatul ei, chemat înainte de vreme.

Liliac mult, iasomie, boz și soc abia dat în floare. Drumul e ca în povești... printre pietre moarte și suflete poate vii.

- Ailei, ioti și-o mai năpădit buruiana șî la Marșiel... Ailei, șî numai olecuți di ploai o fost, săptămîna trecuți... Bunica privește roată... Da' vez cî numă' la oamini buni crești șî buruiana? (Era, de fapt, cam peste tot, dar ce să zici?) Cî Marșiel o fost om bun... Ei, bun... șî iel ca toț bărbați... Da' o fost bun șî milos... Băietu' ista a lui îi samînî... Poati o avié iel mai mult noroc... Doamni-ajutî!

Cînd eram cu smulsul buruienii la jumătate, apare o femeie. Tuciurie, halat albastru cu mîneci scurte.

- Dumnezeu sî-l ierti... Da' și-ț munșești, țați, mînil... Las' la mini, cî io asta fac...

- Da' cît cei? întrebă bunica.

- Eilei, da' las' cî ni-om înțăleji noi, cî doar oamini sîntem...

- Ia de colea, zic eu, întinzîndu-i sticla cu vin. Bea o gură de sufletul lui unchiu'.

- Apăi, Dumnezeu sî-l ierti, zice femeia pe ultima parte a drumului sticlei către gură, adică... chiar la gură!

Și gîl-gîl-gîl! Și gîl-gîl-gîl! Mai mult amuzat, înregistrez performanța femeii: cînd a luat sticla de la gură, era mai puțin de jumătate (dintr-un litru și jumătate!).

- Apoi, Dumnezeu să-l hodiească, zic eu, întinzînd mîna după sticlă. Vinul era bun și-mi plăcea și mie...

- Apăi, cî ghini zîși, zice femeia și pune sticla iar la gură și... Ia, mai ia și matali, sî hiî di sufletu lui... Apăi, sî știș cî io vin acolea în fiicari zî sî smulg buruiana... Curat fac!... Țîn... curat-curat...

- Bine, zic eu, căutînd spre ochii ei sticloși, parcă puțin necăjit că n-am apucat „să beau cu unchiul”, să-mi fie pe placul inimii...

- Da' curat-curat!... și... pleacă!

Bunica rupe mai departe la buruieni, eu la fel. Ce-a mai rămas din sticlă, vărs pe pămîntul gol și zic în gînd: „Hai noroc, că ne-o plăcut, dar nu mai zic la nimeni!”

Pe drum spre casă, după vreun sfert de ceas - fiecare cu gîndurile lui - zice bunica:

- Ți văzut, măi frățîoari!? Ptiu! Doamni ferești, cî din aistia n-am mai întîlnit... Poati țaș-ta di la Țăpu... da' nuu, cî aia bé numa' acasî... Auz! Curat-curat! Hi-hi-hi! rîde bunica în barbă. Pui rămășag cî pisti o săptămîni îi la loc? Da' i-o plăcut... aia-i bețivî, bre, aia-i bețivî-bețivî!... Ș-auz!? Avé și halat!... Ș-ăi văzut cum s-o dus vinu'? Ca nimica, bre, ca nimica... ca nimica...

ȘI PLÂNG DI PLÂNSU' LOR DI-ATUNȘEA...

- ... cî mai ghini nu aviém copchii dicât sî am!

Moș Ion e tare supărat astăzi. Stă singur la masă, cu un pahar care de mult așteaptă. Moș Ion privește în gol și vorbește de unul singur, mai mult pentru el. Dar și ceilalți îl aud și nu mai zice niciunul nimic. Sunt atenți la ce spune moșul. Durerea lui e parcă și a lor, sau chiar este. Mulți dintre ei vin câteodată, se așază singuri cu un pahar în față și privesc vreme îndelungată spre un loc sau spre vreun chip numai de ei știute. Într-un târziu, parcă se dezmeticesc, dau paharul pe gât, oftează adânc, din toți rărunchii și apoi pleacă, pământii la față și parcă mai supărați decât au fost când au intrat...

- ... Trăiem mai ghini! Adicî nu mai ghini, da' nu suferém. Știi undi-s? Numa' pisti drum! Oleacî la dus, oleacî la-ntors... Da' au trii mașini? Au! 'I drept cî una-i boțâtî, da' mai au douî! Ca sî miargî undi?! Ca sî sî ducî mai diparti dicât aproape! Adicî colea, la mini: tata lor. Da' iei îș mîncî viața fujind după alțai. Dé, așă-i vârsta! Da' când li-o veni mintea la cap crez' cî m-or găsi? Da' di undi!... Asta-i buba! Șî nu-mi pare ghini. Nu-mi pari ghini di loc. Plâng? Plâng! Șî mai plâng și di plânsu' lor di-atunșea... când nu m-or mai găsi...

UN PUPIC PENTRU CALUL MEU

După ani buni de când nu ne-am mai adunat cu răgaz la un pahar de vorbă, mă întâlnesc mai zilele trecute cu fostul coleg de bancă din școala militară. Trei ani am împărțit și bunele și relele vieții de elev militar și trei ani, pe la sfârșiturile de săptămână, când se putea, m-a plimbat pe coclaurile Rășinariului de unde-i sunt bunicii dinspre mamă. Ehe, ce vremuri...

Printre altele-i spun de intenția mea de a scrie cartea de față, cu întâmplări mai mult sau mai puțin poznașe. Chiar îi redau vreo două dintre cele în care avem amintiri comune.

- Dar tu mai ții minte isprăvile de prin Rășinari? mă întreabă el.

- Măi, sincer să fiu, o mai țin minte doar pe aia când m-ai dus la biserică, să bem pe gratis...

- Las-o pe aia, că nu-i așa haioasă. Aia cu Neculiță și cu calul, când trebuia să plece Neculiță în armată... cu rămășagul...

- Să știi că nu mi-aduc aminte, dar chiar deloc.

- Să nu fi fost și tu atunci, oare?... Se poate... Hai să ți-o zic, că-i faină:

Eram cu niște prieteni și cu vreo doi veri de-ai mei, printre care și Neculiță ăsta de care-ți spun, ăla de stă

mai în sus de bunică-mea, pe stânga cum o iei pe Râul Caselor la deal. Eram la iarba verde, la un grătar, ne cinstea bezmeticul ăsta de Neculiță, că pleca în armată. Ne-am cinstit noi ce ne-am cinstit, am mai și cântat, tot din alea de liberare, cunoști povestea... Ne cam făcuserăm noi de la o vreme, și ne-am tras la umbră, la bancuri, cu butelcile lângă noi. La un moment dat, vin dinspre Rășinari două bătrâne, cu rucsacii în spate, nemțoaice după îmbrăcăminte. Când s-au mai apropiat, le-am și auzit vorbind. Erau, într-adevăr, nemțoaice, cu siguranță săsoaice plecate de pe aici cu ani în urmă, că se tot opreau și arătau de jur-împrejur cu bățul una și alta. Noi ne vedem mai departe de vin și bancuri, când, deodată, nebunul de Neculiță zice:

- Băi, care te duci să pupi o babă din alea două, că-i dau o sută. Noi ne uităm unul la altul, de unde atâta dărnicie pe Neculiță, că-l știam cu toți un zgârcoman. Dar ne plăcea ideea...

- Neculiță, mă duc, zic eu de colo, dar e vai de capul tău dacă nu dai banii. Uite, pune suta în mâna lu' frate-to, și o iau când mă-ntorc.

- Haide, măi, dacă am zis, am zis.

Și am plecat înaintea bătrânelor. Nemțește nu știu, doar vreo două vorbe. Când ajung în fața lor, ridic mâna și strig: „Halt!” Bătrânele se opresc speriate. Eu mă apropii de una, o îmbrățișez și o pup pe amândoi obraji. Zic „Danke” și plec, lăsându-le consternate.

- Neculiță, dă suta, zic eu când ajung la ai mei.

Lui Neculiță îi cam pierise râsul - era într-adevăr un zgârcit.

- Băi, da' plec în armată, am numai două sute. Dacă una ți-o dau ție, cu ce mai rămân?

- Vorba-i vorbă. Eu mi-am ținut-o pe a mea, acum ți-o ții și tu. Adevărul e că nu aveam de gând să-i iau suta, dar voiam să-l zgândăr. În fine, ba el că ba, ba eu că da, la un moment dat îmi trece un drăcușor prin minte:

- Băi Neculiță, vezi tu bătrânul ăla care vine călare pe cal încoace?

- Îl văd.

- No, fii atent: dacă te duci să-i pupi calul în fund, te iert de sută.

- Cum mă, să-i pup calul în fund, ești nebun? Te mai pomenești că dă și cu copita. Da' cum să-i zic omului?!...

- Măi Neculiță, zice și frate-so, ia kilul ăsta de vin, te duci și vorbești cu omul, zici c-ai pus un pariu și că-i musai. Ei, și chiar în fund - chiar în fund, nu, da' pe undeva pe-acolo. Nu, Iulică?

- Bine, zic eu, da' să fie pe undeva pe-acolo.

Ia Neculiță al meu sticla de vin, se duce și vorbește cu moșul, ce știi ce-or fi vorbit, se dă cu grijă îndărătul calului și-l pupă lângă coadă. Scurt. Noi, să ne prăpădim de răs.

- Măi, e bine?! întreabă Neculiță când se întoarce, el râzând mai tare decât noi.

- E bine, Neculiță, e bine! Ai scăpat cu suta.

Ei, Gelule, și-acum urmează partea a doua a poveștii. Toată tărașenia de care ți-am zis până acum se întâmpla în toamna lui '83. În primăvară-n anul următor am avut cununia civilă, la Rășinari, la socri.

Știi, c-ai fost și tu. La un moment dat văd că intră în casă un bătrân. Parcă-mi era cunoscut dar nu știam de unde să-l iau. Eu am copilărit prin Rășinari, dar nu-i cunosc pe toți, că Rășinariul e mare. O întreb pe soacră-mea.

- Cum, nu-l știi? E vecinul de la două case mai din sus. Mare crai, s-o prostit acuma la bătrânețe!

- Cum s-o prostit, umblă după femeii?!

- D-apăi cum! Stai să vezi. Toamna trecută vine într-o zi acasă, cam cherchelit, cu mare veselie și cu o sticlă pe jumate cu vin în desagă. Mai venise el cherchelit și-n alte dăți, dar de data asta îi spune babei lui c-o primit vinul de la unul care l-o rugat să-l lase să-i pupe calul în fund. O fost un scandal de s-o auzit până la noi. Baba zicea că și-o găsit pe una și că de la ea vine așa cherchelit și cu povești din astea de nici pruncii nu le pot crede. Și de-atunci bietul om nu mai are tihnă, îl muștră baba tot timpul și-i tot pe urmele lui, să-l prindă. Da' zi și tu acuma, măi Iulică, mamă, care-i nebunul ăla să pupe-un cal în fund? Și, mai ales, cine să creadă așa o bazaconie!?!

DIPLOMA

Acum mulți ani în urmă, aveam o vorbă (pe care, de fapt, o mai am încă): „Dom’le, m-a făcut Dumnezeu normal: îmi plac vinul și femeile!” Mare curaj pe vremea aceea pentru o astfel de mărturisire. Ca și acuma...

Într-o bună zi, mai încoace, cred că acum vreo trei ani, un prieten de-al meu, Luci, vrând să se revanșeze pentru nu știu ce serviciu pe care i-l făcusem, îmi zice:

- George, azi vreau să te cadorisesc cu ceva, să-mi țin obrazul față de tine.

- Zi!

- Hai cu mine.

Și mă duce la un bar cu bară, cum îi zic eu acum, la streap-tease. Până atunci nu mai fusesem.

Intrăm noi acolo, înghesuială, semiîntuneric, fum mult, muzică languroasă - Céline Dion (à propos, ați băgat de seamă că în toate stabilimentele astea e muzică doar cu Céline Dion?), ochi scâpărători în lumina fosforescentă de neon violet, trupuri goale de tinere fete pe la mese...

Ne așezăm. Nu trece mult și apare o fătucă. Goală-puşcă.

- Cu și sâ vă sierviesc?

- Mela dragă, azi ocupă-te de prietenul meu, zice Luci și mă arată pe mine.

Nici una, nici două, hop! călare pe genunchii mei. Mă încolăcește cu toate alea, și cu picioarele, și cu mâinile și cu... ce mai avea pe ea și-mi șoptește la ureche:

- Mă priemiezi cu șieva?
- Să te premiez!??
- Da!

Ghidușul din mine - rareori îmi pierd cumpătul - ce-și zice: „Aha! Cam știu... vrea probabil un ban...” Adevăru-i... că nu aveam habar deloc! (acuma am, și Doamne, apără-i pe neștiutori!). Mă întorc spre Luci și-i zic:

- Luci, ai un A4 la tine? Și un pix?
- Da, am, da' la ce-ți trebuie? face el, mirat.
- Las' că vezi!

Iau foaia și pixul și scriu:

DIPLOMĂ

Se acordă Premiul I

MELEI, cea mai frumoasă fată din barul ăsta

și semnez. Îi dau „diploma”, ea o ia, o privește, face ochii mari și ne întreabă:

- Și-i asta?!!
- Un premiu, zic eu, trăgând cu coada ochiului spre Luci...

- Aista-i priemiu?!! Aiasta-i o hârtii! Luși, și-i asta?

- Draga mea, face Luci, molcom și împăciuitor, - ah, pehlivanul, cum îl mai simțeam că râde-n el! - draga

mea, aceasta e o diplomă prin care domnul (și subliniază „domnul”) recunoaște că ești cea mai frumoasă fată din barul ăsta.

- Asta zâși hârtia aiasta?! (Hopa, fata este analfabetă!)

- Și te rog, continuă pughibala spurcată de prieten al meu, calm, imperturbabil, te rog să-l tratezi cu atenție. Știi, lui nu-i plac femeile, numai bărbații, și de aceea l-am adus azi aici, pentru o variație.

Fata cască ochii, apoi începe să râdă în hohote și zice:

- Ăileii, șî săracu' om o variét acuma, pi iel, în pantaloni?!

ȘARPELE-CU-OCHELARI

Stau la taclale cu barmănița de la crășma de pe strada mea. Printre altele, vine vorba de câte povești, care de care mai haioase ori mai triste, poți auzi într-o crășmă.

- Hai să-ți spun eu una, zice barmănița. Una de să mori de răs. Era într-o dimineață, pe la 9, cam așa. Pustiu pe aici. Intră unul, își ia o votcă și iese pe terasă. La câteva minute, mai intră și o pereche. El ia o votcă, iar pentru ea o bere. Ies și ei.

La puțin timp, ies și eu pe terasă, cu ceva gunoi, să-l pun la coș. Pe terasă, numai ăla, primul. Ceilalți doi, nicăieri.

Mă uit la om, mă uit la gard, măi, or fi sărit ăștia gardul la vecini, să mai avem și scandal.

- Da' unde-s oamenii ăștia? îl întreb pe cel care era pe terasă. El pune degetul la buze și-mi face semn cu capul spre WC.

Mă uit către WC, știi, ușa nu se închide ca lumea, și-i văd pe ăia doi acolo, nu-ți spun ce făceau, că te prinzi singur, imediat. Eu n-am de lucru, mă dau mai aproape și strig în gura mare:

- Da' unde-or fi oamenii ăștia? Numai să fi auzit ce forfoteală și ce icnete au început!... Eu dau fuga la bar, după tejghea.

La niciun minut, apare el, aprins la față și mânios. Mormăie ceva când trece pe lângă mine și dă să iasă. Da' când să iasă, îl văd că se oprește, scutură un picior și îi cade de pe cracul pantalonului o pereche de ochelari! Nu zice nimic și pleacă mai departe, fără să-i ia. Ce-o fi fost în sufletul lui, săracul... Eu mă duc, iau ochelarii și-i pun pe tejghea, lângă aparatul de loto. După vreo două minute apare și ea de pe terasă. Se uită-n stânga, se uită-n dreapta și vede ochelarii.

- A, zice ea foarte senină, aici i-am lăsat! Îi ia, îi pune pe nas și pleacă... Ei, ce zici, așa-i că-i bună!?!

- Știi, zic eu, după ce mă opresc din răs, tot e bine că au căzut ochelarii în pantaloni și nu în chiloți. Că de nu, se trezea omul că are un șarpe-cu-ochelari!

INSTALAȚIE DEFECTĂ

Tot de la crăsmărița...

- Auzi, George, hai să-ți mai spun una... Tu nu erai mutat pe aici... Era una, Pușa, la schimb cu mine, dar ce-ți spun acum e ce-am văzut, că tocmai venise să mă schimbe... Tu-i știi pe nebunii ăștia doi, pe Coco și pe Kony...

- Ei, cum nu!

- Știi pe nevoia, că acuma-s cumiști... numa' gura-i de ei... dar pe vremea aia... mai draci ca ei, nici dracii nu erau... No, fii atent! Coco, într-una din zile, a prins momentul când Pușa s-a dus la budă și, prin gaura aia de colo de sus, aruncă un pumn bun de capace de bere, din cutia de sub tejghea. Vine Pușa, mânioasă foc, că nici n-apucase biata de ea să facă ceva de sperietură și întreabă:

- Care-o fost?

Ăștia doi, râzând de să nu se țină, arătau cu degetul unul către altul.

- Bineeeee... Las' că am eu grijă de voi!

Ei, și într-una din zile, erau tot amândoi, și Coco și Kony, la povești cu Pușa, când am venit eu, la schimb.

- Eu mă duc până la budă, zice Coco, la un moment dat. Și pleacă pe terasă. Pușa, atentă, lasă să treacă vreo câteva secunde, cât și-o fi făcut ea în minte socoteala, după care ia repede o cană mare de apă și o aruncă prin gaura aia de sus. Nu-ți spun ce-am auzit de-acolo. Dar, la nici două secunde, apare Coco pe ușa de la terasă:

- Băi, fir-ar să fie, că fac pe mine! E ocupat!

Pușa face ochii mari, înlemnită, Kony dă drumul la râs, știi cum râde el, de se zguduie locul... În sfârșit, după aproape un minut, apare unul de pe terasă, ud ca vai de el. Se uită la noi - noi înghețaserăm, serioși nevoie mare...

- Cred că aveți instalația defectă, că uite ce mi-o făcut! zice bietul om, plecând iute pe ușă, cu pantalonii uzi și lipiți de piele...

CEAP-CEARAP

Unul dintre prietenii mei se-ntoarce din Bulgaria. Tabără de creație la Plovdiv.

După ce-mi povestește câte și mai câte, și mai bune, și mai rele – esența stirpei umane este aceeași, peste tot și oricând, – începe, la o vreme, să zâmbească, ba chiar să râdă încetișor unei amintiri, așa, ca pentru el.

- Ce-i?

- Mi-am amintit povestea ta cu diploma... la barul ăla cu strip-tease...

- Da, ce-i cu ea?

- Hai, c-am pățit și eu una. E numai bună pentru cartea ta... Mi-am făcut în tabără un prieten, un italian. L-am ajutat de vreo două ori cu niște chestii și el a vrut să se revanșeze. Așa că m-a dus într-o noapte la un bar din ăsta cu bară, cum îi zici tu, să-mi comand ce vreau. Sincer să fiu, nu mai fusesem în așa ceva, că aici în țară n-am cum, că eu nu pot umbla lela ca tine, pe unde vreau și când vreau. Așa că mă uitam în stânga și-n dreapta, ca ghiolbanul, de parcă nu mai văzusem femei goale până atunci.

Ne-am așezat la o masă și imediat s-a înființat o fătuță din astea și ne întreabă pe limba ei. Italianul știa ceva bulgărește și se vede că mai fusese pe acolo, că fata era numai lapte și miere. Îi răspunde și arată de

câteva ori spre mine. Fata îmi zâmbește și dă din cap, dau și eu din cap și îi zâmbesc. Dar, la un moment dat, când aude cuvântul „rumânski” (atâta am înțeles și eu), văd că se încruntă și mă-ntreabă:

- Rumânski?!

- Da, zic eu, bucuros că „intru în vorbă”. Da, rumânski!

- Rumânski?! Și fata, cu o față a lehamite și dezgust, face din degete semnul lui cinci și zice: Rumânski ceap-cearap! Ceap-cearap!, și mai rotește o dată din degete. Ne-ntoarce spatele și pleacă, lăsându-ne uimiți. Adică mai uimit, contrariat ca să zic, eram eu. Hai, că rumânski ceap-cearap... Dar ce să ceap-cearap de pe ea, că n-avea nimic! Era goală-pușcă!

CE BINE ERA PE VREMURI...

Mai acum vreo doi ani intru la *Ada-Kaleh*, barul de pe Tribunei. Nu mai este, de vreun an a fost cumpărat și transformat în cazino. Era un loc bun, la îndemână pentru mulți dintre amicii întru spirit, la care găseai lesne ajutor de una mică la vremuri de vânt prin buzunare.

Intru, cum zic, să-l caut pe un prieten. Aveam chef de povești - vremea frumoasă de septembrie te îmbia la boemă. Dau roată cu privirea, nu-l văd și mă-ntorc să ies.

- Pst! Domnu' George! mă oprește o șoaptă. Întorc capul. Marcel, barmanul.

- Ce-i, zic eu, tot în șoaptă (iată că și conspirativitatea este contagioasă!).

- Rămâneți un pic și ascultați, spune șoapta mai departe.

- Ce?!

- Pe Orbul, și Marcel mi-arată discret spre colțul dinspre toaletă, locul tradițional al Orbului.

Îmi îndrept privirea și atenția într-acolo.

Orbul, cu amândouă mâinile pe masă, cu țigara în dreapta și coniacul în stânga, cu bărbia ridicată și ochii închiși, vorbea unui bărbat ca la vreo 60 de ani, cu părul alb complet și trăsături dure.

- Da, da, să nu-mi spuneți mie că nu era mai bine. Să fi văzut, dom'le, ce oameni cumsecade... ehe, alte vremuri...

*

Orbul, pe care-l cunoaște toată lumea, are o vorbă a lui: „Ce-i mai scump decât vederea? Ajutați cu cât puteți! Nici cel mai rău om nu vrea să fie ca mine!” Și se oprește lumea și-i dă, care cât și ce poate, de la monede mărunte până la bancnote de zece mii.

Țin minte că într-o iarnă, intrând să bea un vin fiert, l-am văzut pe orb scoțând „recolta” pe care i-o număra Rodica și i-o schimba în bani mari. Patru sute de mii! Era ora 13 și bănuiesc că mai devreme de 9, pe frigul ăla, nu ieșise în capul scărilor de la Zidul Cetății.

- Cam puțin... Ehe, nu mai sunt vremurile de altădată...

M-am înfuriat și am dat să-i spun vreo două. Eram dascăl pe atunci și salariul nu mi-era mai mare de trei milioane, impozabili. Adică mai puțin de o sută cinci zeci de mii pe zi, la 20 de zile lucrătoare. Ba, mi-am adus aminte și de vorbele unui coleg:

- Cine, Orbul? L-am întâlnit mai zilele trecute și i-am lăsat vreo două mii. Avea niște ghetete îmblănite nou-nouțe! Îmi venea să-l răstorn și să i le iau. Pe ale mele le-am reparat de trei ori și tot trag apă.

- Lasă, Cipi, că n-ai vrea să fii în locul lui...

Așa că mi-am potolit furia și atunci. Numai ca el să nu fii... Vorba mamei: „Ei, mamă, fie numai la el, acolo...”

*

Așa zicea și acuma orbul nostru: „Ehe, alte vremuri... Păi *să vezi* cât îți lăsa oamenii înainte... Îți lăsa, că avea de unde! Că le dădea Ceaușescu servicii la toți. Și avea să-mi lase și mie un bănuț. Da' acuma... Înțelegi, domnule, de ce zic eu că era mai bine cu Ceaușescu?”

Bărbatul cu părul alb, cu fața rezemată-n pumnul stâng, îl privește fix și nu-i zice nimic.

Ceilalți, vreo trei-patru, risipiți pe la mese, ascultă și abia își țin răsul.

- Vă simt eu, vă simt! strigă orbul, da' să știți că eu am dreptate!

- Nu-nțeleg, mă-ntorc spre Marcel. Care-i poanta?

- Tipul cu părul alb a fost deținut politic cînșpe ani. A avut noroc cu '89...

GUNOIERII

Ghiță ăsta era un izvor nesecat de drăcării, care de care mai ghidușă, dar și mare amator de chilipiruri, din care, cel mai adesea, ieșea în pierdere. Dar dacă nu făcea așa, nu era Ghiță! Uite, acum îmi vine în minte „afacerea” lui cu Volkswagen-ul Passat. O rablă ca vai de ea, pe care a dat 30.000 lei (ehei, erau bani buni pe atunci prin '82, mai bine de jumate de Dacie!). A făcut un C.A.R. pentru ea, ba a mai convins pe încă unul să se împrumute pentru el... În fine, după ce a demontat ce se putea demonta de pe ea, s-a apucat să caute piese de schimb... Umblătură multă, bani așijderea (încă vreo 10.000!)... În timpul ăsta, mașina ruginea în curte. A reușit s-o vândă într-un târziu cu 15.000 lei, bucuros că a scăpat de ea și de gura neveste-sii...

Dar să ne întoarcem la povestea noastră...

Veneam într-o noapte de la Hanul Dumbrava, tot pe la miezul nopții, că atunci era ora închiderii. Era duminică spre luni și oamenii își scosese ră încă de cu seară tomberoanele cu gunoi în stradă.

La una din porți, un tomberon fain, de toată frumusețea, cum nu mai văzusem.

- Phuaii! face Ghiță. Exact ce-mi trebuie! Pfuui! Ce mai! Îl luăm!

- Măi Ghiță, stai blând, mai stârnim vreun câine, și-apoi să vezi rușine pe noi...

- Ce câine, că odată-l umflăm și facem după colț. O luăm pe străzi lăturalnice, nu-i musai pe la lumină.

Acuma, drept să spun, mă amuza și pe mine ideea, ca de altfel mai toate năzbâtiile lui Ghiță.

- Hai, zic, apucă-l!

Și luăm noi tomberonul și, ferit de becuri, pe străzi întunecoase, ajungem într-un târziu, cu o sută de opriri, pe strada lui Ghiță. Tomberonul, greu al dracului! - nici azi nu știu de ce nu-l deșertaserăm mai devreme. Ne oprim noi să ne tragem sufletul - mai aveam doar o azvârlitură până acasă - când Ghiță, pufnind greu și cu mâinile în șolduri, începe să dea târcoale tomberonului și să-l privească cu luare-aminte.

- Ce-i? zic eu, simțind că nu-i a bună.

- Băi, am feștelit-o. Dracu' m-o pus să șutesc tomberonul ăsta?

- Ce-i, măi, ce nu-i bine?!

- Păi, ui' ce scrie pe el. Pfuai! ăsta-i de la partid, unu' mare de tot, am mai avut eu odată năcaz cu el.

- Și care-i treaba?

- Păi da, că poa' să pună miliția să caute în tot orașu'. Iar sectoristu', cân' îi vreo belea, vine direct la mine... Pfuaii! Cum dracu' să-l ducem îndărăpt?

- Ești nebun?! Eu nu mai merg trei kilometri cu gunoiul în spinare nici dacă mă-mpuști!

- Și eu ce fac, bă?! Că tomberon din ăsta numai ștabii au și lingăii lor... Și io cum m-am pus în gură cu ăla, sectoristul ață direct la mine, cu semnalmentele...

- Ghiță, eu nu mă-ntorc. N-ai decât, dacă ești nebun!

- Băi, trei kilometri nu, da unu tot mai mergi...

- Ghiță, nu mă-ntorc!

- Nu ne-ntoarcem, mergem și-l aruncăm între linii, tot așa, tot pe unde nu-i lumină...

- Bine, bine, zic eu, nevrând să-l las în necaz - s-o zic pe aia dreaptă, mă gândeam și la mine...

Și am săltat tomberonul și l-am dus nu între linii, ci mai departe, până în Lazaret, aproape de Gușterița, pe malul Cibinului (adică încă vreo doi kilometri jumate!).

*

Salubritatea Sibiului, sunt convins, nicicând nu a avut și nici nu va avea lucrători mai vrednici decât am fost noi atunci. De ce zic? După vreo săptămână, vorbește Ghiță cu unul - la fel de bezmetic ca și el, ăla de se împrumutase pentru Volkswagen - și mergem să căutăm tomberonul. L-am găsit în bălării, l-am deșertat, l-am spălat frumos, l-am urcat în mașina prietenului ăstuia și, pe la două din noapte (duminică spre luni!), l-am dus la poarta stăpânului.

Ce față o fi făcut ăla a doua zi, pot să-mi imaginez. Ce nu pot înțelege este cum de m-am lăsat eu tras de Ghiță în bezmeticăria asta, ca de altfel în toate câte le-am făcut împreună și de care voi mai povesti.

DE ZIUA MORTILOR

Tot prin '82 era, toamna. Veneam cu Ghiță ăsta de la Hanul Dumbrava. Binedispuși, mai ales Ghiță, care izbutise să șterpelească o ceașcă de cafea. „Îmi lipsea, că farfurioara o am de data trecută”.

Ajungem în dreptul cimitirului, și ce să vezi: o mare de luminițe pâlpâitoare pe morminte. M-am oprit, și odată cu mine, și răsuflarea - nu mai văzusem vreodată ceva mai feeric și mai plin de mister în același timp.

- Ce stai? întreabă Ghiță mai de colo, de unde se oprise ca să m-aștepte.

- E minunat, zic eu. N-ai văzut? Flăcările lumânărilor, jocul lor... E formidabil!

- Ce, n-ai mai văzut așa ceva? E Ziua Morților azi. Voi n-o țineți, n-o aveți?

- Ba da, dar n-am fost niciodată. Doamne, ce de lumânări!

Ghiță se uită lung spre mine, se scarpină-n cap (coace el ceva, deja îi cunosc gesturile) și zice:

- Măi, ai tu dreptate. Sunt prea multe la *ăștia*, iar eu acasă n-am niciuna. Când ia *ăștia* curentul, umblu de nebun prin sertare, doar-doar dau peste vreun muc rămas de la pana de dinainte. Hai să le-adunăm!

- Bine, măi, Ghiță, dar...

- Pe alea mari. Pe alea mici, de dau să se stingă, le lași, nu merită să te ostenești.

Că câr, că mâr, mă mai amuza și ideea, ca să nu zic că mă înfiora un pic (pe vremea aceea aveam încă spaimă de morți), m-am apucat să adun cu hărnicie lumânări de pe morminte, până am făcut ca la două mănunchiuri bune numai eu. Când și când, la lumina flăcării, mă mai privea cu mustrare câte un chip de pe crucile mormintelor mai bogate.

După nici zece minute, aveam amândoi cel puțin două sute de lumânări fiecare, că abia încăpeau în punga pe care Ghiță o avea cu el.

Plecăm mai departe, pe Dumbrăvii, sporovăind și ținând-o tot într-un banc. Era și Ghiță ăsta o enciclopedie... și mai avea și un farmec aparte la spus.

Când să ajungem la intersecția cu Mihai Viteazu, nu știu ce-mi vine mie, că mă opresc, deodată.

- Ce-i? întrebă Ghiță.

- Măi Ghiță, să știi că nu-i bine ce-am făcut. E păcat. Pe cuvânt. Nu mi-i deloc bine. A fost fain pe moment, dar...

- Da' când îmi ia ăștia curentul, io cum mă simt? Las' că ăia n-au nevoie de lumină...

- Băi Ghiță, zic eu, dă-mi jumate din lumânările alea. Mă întorc și le pun la loc.

- Ești nebun?! Unde bați atâta cale? Te mai întâlnești și cu te miri cine... că io nu merg, nu mă-ntorc, că nu-s nebun!

- Ghiță, dă lumânările și dă și bricheta. Nu vrei să mergi, treaba ta, dar cel puțin așteaptă-mă aici.

- Păi da, să vii tu la miezul nopții...

- Hai, dă-le-ncoa!

Am luat lumânările și bricheta și m-am întors.

E de la sine înțeles că n-aveam cum să știu de unde luaserăm lumânările. Dar le-am pus și eu la întâmplare, și pe mormintele mai bogate, cu chipuri pe ele, și pe mormintele mai sărace, mai ales pe cele mai sărace. Când am terminat de plantat ultimele lumânări, primele erau deja pe sfârșite.

Ghiță m-a așteptat, n-a zis nimic, chit că era trecut bine de miezul nopții când am ajuns.

Iar eu, eu eram fericit că făcusem o faptă bună (după jaful anterior!), mai ales că printre mormintele pe care am pus lumină erau cu siguranță unele necăutate poate chiar și de ani de zile...

CE-I AL MEU E ȘI-AL TĂU

Asta e tot de la prietenul meu, Sepi, cel cu taberele de creație prin străinătăți... Că mai mult este cunoscut în străinătate decât la noi... Dar asta-i altă poveste.

Anul ăsta a fost în Germania. Lume multă, pestriță, de prin toate colțurile planetei. A primit cameră împreună cu un vietnamez. Comunicare bună, de la început. S-au făcut prieteni după primele minute. Trece prima zi și vine seara. Vietnamezul intră primul la baie. După vreun sfert de oră iese, și intră prietenul meu. Pe chiuvetă, periuța lui de dinți, folosită. Se uită prostită câteva clipe, după care intră în dormitor și spune:

- Cred că ai greșit periuța de dinți. Ai folosit-o pe a mea.

- A, nu, zice vietnamezul. N-am greșit. Eu nu am. Dar nu ai zis că suntem prieteni? Ce-i al meu e și-al tău și invers.

Prietenul meu nu zice nimic. Se descurcă cum poate și a doua zi își ia altă periuță de dinți, pe care n-o mai scoate la iveală. O folosește pe ascuns, lăsându-i-o vietnamezului pe prima. După vreo trei zile, într-o dimineață, vietnamezul îi zice:

- Să știi că te-am urmărit, și nu cred că faci bine. Tu nu te speli pe dinți?!

*

Primul gând care-mi vine în minte este un banc:

Cică vine un chinez în România, la unul de-ai noștri.

- Câți sunteți voi, în România? întrebă la un moment dat.

- Păi, cam vreo douăzeci și două de milioane, răspunde românul.

- Atât de puțini? Ce bine! Păi înseamnă că vă cunoașteți toți între voi.

Iar al doilea gând este tot un banc:

Culmea cinismului: să împingi o babă pe scări și să o întrebi cu glas blând: „Dar de ce fugi de mine, bunico?!”

NICI PÂNĂ-ȘI IE CHELEA...

Tânărul avocat este fericit. Tatăl său l-a băgat în barou, ba i-a făcut și un cabinet de mai mare dragul. Cu diplomă trasă-n ramă, pe perete, deasupra fotoliului impozant îmbrăcat în piele. Lampă de bronz cu abajur verde pe birou. Ca-n filme. Antreu și dependințe, ba chiar și o cameră secretă că... de!... Bibliotecă de mahon, cărți tot cu cotoare aurite... De laptop nici nu mai vorbim. Plus secretară, și ea absolventă de Drept.

- Copile, zice tată-so într-o zi, după vreo trei săptămâni, da' secretara asta a ta nu face și curățenie? Dă-o-n mă-sa de treabă, îți gonești clienții cu mizeria asta și ți se duce buhu'!

- Tată, nu prea avem timp, dar văd eu cum fac, poate angajez o femeie...

- Lasă, nu mai angaja, că ți-o trimit eu pe a mea. E femeie cumsecade, de pe unde-i maică-ta. Vezi de te poartă cum trebuie. Ți-o trimit seara, după 7. E bine?

- E bine, tată, mulțumesc.

*

- Mătușă dragă, te rog să ții biroul ăsta cum ai ține casa dumată. Iar dacă găsești vreun lucru ce nu ți-i pe pricepere dar gândești că-i de trebuință, pune-l colo, în bibliotecă, pe raftul de jos, și-mi spui. Bine, mătușă?

- Bine, maică, bine.

După vreo trei zile...

- Mătușă, parcă nu ești în apele dumitale. Ce-i? Ce s-a întâmplat?

- D'apăi, domnu' arvocat, nu știu cum să vă spui. Mai ghini v-arăt. C-aț zâs că dacă gășăsc ceva de trebuială... Iote colea, dragu' maichii...

- Ei, mătușă, și dumneata, acum... zice tânărul avocat, roșind. Da' ce, la dumneata în sat bărbatul nu se drăgostește cu femeia?!

- Ba ié, domnu', ba ié, da' nici chiar așé până-și ié chelea...

*

Povestioara de mai sus ar putea părea un banc sau chiar poate circulă ca banc. Eu am preluat-o de la un prieten și am adaptat-o, dându-i forma de mai sus, fără a exagera față de varianta inițială... În Zalău fiind, în 19 octombrie 2006, am spus-o în casa gazdelor, spre amuzament.

- Domnule George, poate că circulă ca banc, spune domnul Ionel, dar eu cunosc un caz real care diferă de acesta cu o foarte mică nepotrivire: intrarea în barou, cabinetul și celelalte le-a aranjat nu tatăl, ci mama tânărului avocat...

RÂDE HÂRB DE OALĂ SPARTĂ...

Prin '96 era, în mai. Conferință de organizare a unei misiuni multinaționale. Comunicații.

Eram la Reimstadt, cazați într-o bază americană - șeful delegației, adjunctul și eu. În ultima zi a conferinței, după ce ne întoarcem la bază, înainte de a coborî din autocar, șefa organizării ne anunță:

- *Bad news!*¹ Nu mai facem turul orașului la ora 17. S-a modificat programul: la ora 16 sunteți invitați la un dineu oferit de ambasadorul nostru. Ținută de ceremonie, vă rog!

- Ce spune? întrebă șeful.

- Că s-a schimbat programul, zic eu. La 16.00 trebuie să fim în ținută de gală, aici, la intrare, pentru un dineu dat de ambasadorul lor.

- Ia mai taci, bă! Fugi de-aici! mă repede adjunctul, un colonel. Americanii nu schimbă ei un program bătut în cuie! La ei e literă de lege! Vă luați după un căcățel de căpitănaș, șefu'?

- Domnule, vă rog să...

- Ce domnule!? 17 e ora 17, să fie clar!

- Domnule, dar...

- Ia ascultați aici, amândoi! Acum e ora 15. La 16 sunteți prezenți la mine. S-a înțeles? În ținută de gală!

- Dar, șefu', vă luați după asta?

¹ Vești rele!

- Ați înțeles?
- Am înțeles!

*

La ora 16 punct, batem la ușă. Ne uităm chiorâș unul la altul – câine cu mătă.

- Intrați!

Șeful, îmbrăcat și el la patru ace, ne primește încruntat.

- Voi știți ce zi e astăzi?

- 21 mai.

- Și?!

- A! Aoleu, ce-am uitat, zice adjunctul, frământându-și disperat mâinile. La mulți ani, șefu', la mulți ani! Tu ce nu spui nimic, bă? se răstește spre mine.

- Păi, eu am fost crescut ateu, ca și dumneavoastră. Nu le am pe astea cu sfinții.

- Băi, fii cuviincios! La mulți ani, șefu', să trăiți!

- La mulți ani! zic și eu.

- Ia apropiați-vă amândoi și haideți să sărbătorim ca pe la noi. Și scoate pe masă o sticlă de țuică (din aia puturoasă), o pâine rotundă, o halcă de slană și o ceapă roșie de Turda pe care-o sparge-n ștergar.

- Hai, luați, și să trăim! La mulți ani!

- La mulți ani, totuși... o să miroșim a ceapă și a țuică...

- Șefu', nu vă luați după ăsta. 17 e 17, americanii nu se joacă cu programul! De aia-s americani!

Eu îmi înghit obida și dau pe gât cu ciudă vreo două păhăruțe. De ceapă însă nu mă ating.

- Iote unde stătea domnu'! mă împunge adjunctul. Ia, bă, cu ceapă, nu te sclifosi, te-i fi născut în buric dă municipiu și crescut cu guvernantă!

- Lasă-l în pace, e ziua mea, nu-mi faceți necaz iar (cu un an înainte mai avusesem o altercație cu adjunctul - rabd uneori să fiu călcat pe bătăături, dar nu strivit).

Mai că mâr, mai cu-n banc, încet-încet, parcă mi-am mai intrat în apele mele... dar...

... Dar la patru și jumătate bate cineva la ușă. Intră un american, unul dintre oamenii organizării. Se oprește prostit când ne vede și mai ales când îl trăsnește damful de ceapă și țuică.

- Ați înțeles ora 17, așa-i? încercă bietul de el să fie diplomat.

- *Indeed, indeed!*² sare adjunctul care, din pământiu cum era se făcuse negru.

- Veniți, vă rog, ambasadorul nostru ar dori să facem o fotografie de grup. Toți participanții. Și iese, lăsându-ne năuciți.

- Tu de ce n-ai insistat, dacă ai înțeles ora 16? mă ia la rost șeful.

- Ce să vă fac, sar și eu, dacă nu plecați urechea la un căcățel de căpitan, și-l ascultați în schimb pe unul mai mare?!

- Băi ăsta...

² Întocmai, întocmai!

- Tăceți amândoi. Haideți să mergem. Om vedea noi...

Ce să vedem noi, că atunci când am intrat în salon, trei crai de la răsărit cu aromă de țuică și ceapă, toți de pe la mese ne-au privit de parcă veneam de pe altă lume. Nici nu erau departe de adevăr...

Nu mai țin minte ce-am bâiguit la întâlnirea cu ambasadorul. Știu că el ne zâmbea larg când dădea mâna cu noi, și mai sunt convins că-și ținea în același timp respirația, ca să nu leșine.

Mi s-a șters de pe filmul memoriei ce a mai urmat până când s-a terminat totul. Ce țin minte este purtarea celorlalți, din 12 țări europene, care ne ocoleau ca pe ciumați, în timp ce noi încercam să fim demni și chiar să-i privim în ochi. Del!, capra râioasă ține coada cel mai sus...

*

- George, dă-mi voie să-ți prezint pe soția mea.

Prietenul meu, Rizwan Ali, căpitan în armata americană, îmi zâmbește deschis, cu dinții lui frumoși. Lângă el, tot o pakistaneză, cu burtica destul de proeminentă, îmi zâmbește și ea prietenește. Mi-a mai venit inima la loc. Nu m-au întreat de ce am întârziat, în schimb soția lui zice:

- *Do you like ice cream?*³

Eu, în buimăceala mea, după dușul de adineaori, înțeleg „*Do you like to scream?*”⁴

- *Oh, not at all!*⁵, răspund, trosnit de-a dreptul de o astfel de întrebare. *Do you?*⁶

³ Ți place înghețata?

⁴ Ți place să țipi?

- *Of course, very very very much!*⁷ Este un orașel renumit pentru asta, la nici 25 de kilometri de aici. Vii cu noi?

Năucit de o atare bazaconie, zic da, curios să văd și eu orașul ăla în care poți să țipi după pofta inimii...

Și ajungem într-o bijuterie de orașel, sub poale de munte, din coperișul căruia veghează o cetățuie.

Parcăm mașina și intrăm într-o *Gelateria*. Câte sortimente de înghețată, de cele mai felurite forme și arome am văzut acolo...

- Ție îți luăm un suc, dacă nu-ți place înghețata.

- O, ba da, ba da, îmi place, cum să nu, chiar foarte mult!

Ali și nevastă-sa se privesc mirați, apoi se holbează la mine.

- *It's all right*⁸, alege-ți orice dorești.

Eu aleg o imitație de ochiuri prăjite și, sub privirile din ce în ce mai mirate ale celor doi, o savurez... cu toată ființa mea și cu tot spiritul meu de gurmand.

- Îți place?

- La nebunie! răspund eu, mirat de mirarea lor de-a dreptul tâmpă și stânjenitoare, de acum.

- OK, ne bucurăm, zice Ali, și-și văd de înghețatele lor, trăgându-și din când în când priviri furișe. Eu, tot mai nedumerit.

În sfârșit, terminăm și ieșim.

⁵ O, nu, deloc!

⁶ Ție îți place?

⁷ Bineînțeles, foarte, foarte foarte mult!

⁸ E în regulă...

- Ei, zic eu, când ajungem în stradă, unde-i locul ăla de țipat?

- De țipat?! fac amândoi ochii mari, îngrijorați.

- Da, n-ai zis că orașelul ăsta e renumit pentru că poți să țipi după pofta inimii? Și că ție îți place foarte foarte foarte mult să țipi?! o întreb pe soția lui Ali.

- Eu?!

- Ea?! Se miră și Ali.

- Da!... Și deodată... Și deodată îmi pică fisa. Îmi aduc aminte de dialog și mă prind de confuzia pe care am făcut-o. Și mă umflă râsul. Dar râdeam mai mult sughițat și pe muțeste, precum rațele leșești – eram în plină stradă. Țștia doi se uită în jur jenați, nepricepând nimic.

- *Are you all right, George?*⁹

- OK, OK, și le spun treaba cu confuzia, și le mai spun și motivul întârzierii și despre disputa cu șefii.

- George, nu-ți face probleme, mă împacă Ali, cu gura până la urechi. Eu sunt din a doua generație de pakistanezi născuți și crescuți în State. Vreau să-ți spun că am întâlnit la conferința asta un scoțian care m-a înnebunit! Nu-l înțeleg deloc! După prima zi l-am rugat să-mi scrie pe hârtie ce vrea să-mi spună. În restul timpului îl ocolesc și am observat că la fel fac și ceilalți...

*

Râde hârb de oală spartă... În cazul ăsta însă consecința a fost o burtă zdravănă de răs... la o spinare cocoșată mai devreme de rușine...

⁹ Ești bine, George?

NU ȘTIU UNII CUM POT BE

Prin '81 sau '82 era... Ce-nseamnă să nu ții un jurnal... Devine povestea... ba nu: vine ca tare de departe... cred că așa se nasc și legendele, din neținerea unei evidențe a măselelor timpului... Dar hai să n-o mai lungesc!

Plecaserăm – Iuli, Cezar și cu mine – într-o călătorie prin nordul Moldovei... Doamne!, câte ar mai fi de povestit despre aventura asta, aproape ca o călătorie inițiativă... Plecaserăm, care va să zică, prin cele plaiuri, ba cu autobuzul, ba cu trenul, ba cu căruța, ba pe jos. Trec peste toată aventura și ajungem în momentul în care, dinspre Vatra Dornei spre Bistrița îndreptându-ne, din goana trenului văd o plăcuță în gol de pădure: Joseni 11 km.

- Fraților, zic eu, scoateți repede harta! Nu mai trebuie să dormim în gara din Bistrița în noaptea asta. O luăm peste munte, că-s numai 11 km. La antrenamentul nostru, în două, hai, trei ceasuri, suntem la Popică... Repede-repede, trei capete plecate peste o amărâtă de hartă au decretat că așa e... Ce s-a întâmplat până am ajuns în Josenii Bârgăului... poate în altă poveste...

Intrăm în Ilva Mică. Pustiu la ora aceea – oamenii erau încă la treabă. E trecut de șase totuși, așa că la crășma din sat e deschis. Intrăm, cu gând de una mică. La banii noștri, am luat câte un *Drobeta* mic. Eram singuri în crășmă.

- Nu prea vine lumea încoace, zic eu la un moment dat, așa, ca să mă bag în vorbă și să sparg din tăcerea locului.

- Ba cum să nu, domnișorilor, da' numa' să vie de la fân...

- Păi, ce, toată lumea-i la fân?

- Ee! Nu tăta lumea, da' dacă-i șasă – apăi îi șasă!

- Aha!

Ne vedem noi de coniacele noastre, nu mai trece mult și cadrul ușii se umple de două matahale de muieri, îmbrăcate în negru și îmbrobodite, cu legătură după ceafă.

- No, zâua bună, mă Costică! zice una dintre arătări. (Privind în urmă, constat că pe mai toți crășmarii îi cheamă Costică...).

- Zâua bună, Lița Floare! (... așa cum, când văd vreo femeie mai mătăhăloasă, îmi fuge gândul la Lița Floare...). Ce să-ț' dau?

Femeia, după ce lasă grebla de lemn rezemată de tocul ușii, pune mâinile-n șolduri, dă roată pe deasupra cu privirea (parcă noi nici nu eram acolo!) și zice răstit:

- Apăi, ce bea șî domnii!

- Drobeta?

- Cum zâci!

- Mare ori mică?

- Băi, Costică!!!

- Gata, Lița Floare, am înțeles!

Și Costică le pune câte-o sută de coniac. Lița Floare și cu tovarășa ei dau pe gât în același timp, ca la dans sincron (merita filmată scena), paharele. Trag un icnet de la arsură, după care se șterg cu dosul dreptei pe gură (tot ca la dans sincron!). Lița Floare, după ce-i trece, pune o mână-n șold și zice, privindu-ne:

- Ai, ai, ai... Rău îi! Nu știu cum pot unii să beie așa ceva... După care se întoarce spre crâșmar și strigă:

- Costică, mai pune unu'!

AZI PUTEȚI PLĂȚI ÎNĂUNTRU!

Cu ani buni în urmă, să tot fie vreo patru, intru la un restaurant, cu gând să mănânc ceva. Restaurantul este mic, elegant, intim și are mâncare bună. Acolo găsești cei mai buni (și mai mari) mici din oraș. Este renumit pentru asta.

Eram cam grăbit, așa că m-am bucurat când mi-a spus ospătarul că tocmai au mititei pe grătar. I-am savurat cât am putut de... repede și-i fac semn omului să vină să-mi ia banii. El face ochi mirați către mine și mă-ntreabă din priviri ce vreau. Eu îi fac semnul cu frecatul banilor între degetul mare și arătător, după care arăt către ceas. El îmi face semn să am răbdare, după care începe să se foiască încolo și înapoi, printre mese (cam goale!), spre mirarea și disperarea mea, că eram aproape în întârziere la o întâlnire. Cum îi prind privirea, iar îi fac semnul din degete, și el iar îmi face semn să stau liniștit, și iar începe să umble... Măi, ce Dumnezeu, mă întreb eu, din ce în ce mai contrariat. Omul se plimba de colo-colo, trei pași înainte - stângamprejur - trei pași înapoi, și de la capăt. Mușterii nu prea erau... Ce sărăcia, îmi zic eu, să știi că asta a mai fost pe la vreun restaurant, și nu i-oi fi lăsat destul și mă ține minte... ca și frizerii: dacă nu lași destul, a doua

oară, timp de două săptămâni n-ai cum să ieși fără bască pe cap...

Una peste alta, scena s-a repetat de vreo opt ori. Ia mai dă-l încolo, îmi zic eu... dacă face mișto de mine, lasă că i-o coc... și prind un moment când este plecat pe undeva pe la bucătărie, și plec... N-are decât să fugă după mine!

Și așa a fost! Mă trezesc cu el, pe la Biserica din Groapă, gâfâind, alergând cu prosopul subțioară, cu nota de plată într-o mână și pixul în cealaltă.

- Ce-i? zic eu.

- Domnu', zice el printre două gâfâituri, ați uitat să plătiți!

- Eu? Nici vorbă! Matale n-ai venit când te-am chemat.

- Păi, m-ați chemat?!

- Păi nu ți-am făcut semn? zic eu și frec degetul mare de arătător.

- N-am băgat de seamă...

- Cum, că ți-am făcut semn de vreo opt ori...

- A!!! Dumneavoastră erați?!

E dus, săracul, îmi zic eu, nu are rost să mă-nfurii – ca să nu zic că situația m-a amuzat dintr-o dată: dialog între surzi sau între proști?

Îi plătesc și plec amuzat, râzând de unul singur.

Acum vreo câteva luni, intru iar pe la restaurantul acela. Tot la fel, eram pe grabă și trăgeam nădejde că scap repede cu vreo trei mici luați pe fugă.

Am avut noroc, mititeii tocmai sfârâiau pe grătar, iar aroma lor o aducea fumul de la bucătărie prin toate ungherele separeurilor. De slujbă la partea de local în

care eram eu? Bineînțeles! Omul cu plimbatul. Îi zâmbesc, el la fel – de, cunoștințe vechi, nu?

Numai că vine iar chestia cu plătitul. El – aceeași treabă! Măi, ce dracu'! Da' nu mai stau eu... Așa că, după ce i-am făcut semn de vreo două ori, prind un moment când e plecat la bucatărie și o tulesc, amuzat din cale-afară de drăcărie...

Pe la Biserica din Groapă mă ajunge din urmă – tot cu prosopul sub braț, tot cu nota de plată într-o mână și cu pixul în cealaltă.

- Domnu', ați uitat...

- Nu, nene, zic eu, abia ținându-mi râsul... Matale îți place să-mi iei banii în fața bisericii. Poftim! Și plec, râzând în barbă, lăsându-l să-și numere banii și bacșișul, acolo, în ușa bisericii...

Acum vreo două zile intru iar acolo. Restaurantul, cam gol – nu era încă vremea prânzului, dar am mizat pe asta, ca să nu aștept. Când intru, băiatul de la bar și ospătărița îmi zâmbesc și-mi dau binețe.

- Domnu', îmi zice fata, lipsește colegul... Și-mi trage cu ochiul.

- Și?! întreb eu după ce mă dumiresc.

- Păi, azi puteți plăti înăuntru, domnu'!

POPICĂ DOUĂ-GĂURI

Că veni vorba de Josenii Bârgăului, mi-am adus aminte de Popică, dragul meu coleg și prieten bistrițean din școala militară. Mare cât malul, harnic și blajin, frumos la chip și molcom la vorbit, Popică al nostru întruchipează, cred eu, tipul ardeleanului cumsecade (ceva de genul ăluia cu pioneza în fund – „dacă trebă, trebă”, fără a te lăsa, totuși, să i te... sui în cap – „ce, bă, da' crez' că-s prost?!”). Spătos, cu pumnul cât un cap de copil, era (și cred că este încă) mare la suflet, nezgârcit și neașteptător de răsplată. Când trăgeam câte-un chef, din alea cu porniri și cântece viguroase, coborâtoare-n lălăit mai spre dimineață, el ținea ritmul și la cântat (pe nas!) și la numărat balercile până la blegeala finală când, cu falca rezemată-n pumn și privirea rătăcită pe undeva în depărtatele plaiuri ale Bârgaielor, smiorcăia cu ochi umezi: „Stau în fundul cârciumii / Și beau cu toți prietenii...” și cam atât, că restul nu-i mai venea, spre disperarea lui, dar și a noastră. „Of, of...”, mai zicea din când în când, și „Of, of...” răspundeam și noi, de parcă toată greutatea lumii se aduna în spatele și sufletele noastre...

*

Iarna lui '82. Tabără de ski la Fântânele. Bucurie mare pe noi, mai ales pe cei care nu mai pusese rădoagele-n picioare până atunci. Bucurie care curând s-a transformat în chin – ski-ul se învață sistematic și, chiar dacă soarele-ți rânjește, temperatura scăzută-ți ia din

vlagă, la înțelegere cu dealul pe care trebuie să-l bați pas cu pas ca să faci pârtie ca lumea din plapuma de nea groasă de 20-30 de centimetri. Și asta vreo patru zile la rând, că ziua ce se bătea, noaptea mai spre zori se acoperea, așa că dimineața, cu burta plină de tocană de cartofi, o luam cu băătoritul de la capăt.

Ca să n-o lungesc prea mult, în duminica primei săptămâni s-a chemat că aveam ceva mai liber. Ne cam dădeam fiecare cum ne pricepeam și cum puteam, așa că toată coasta răsuna de câte un „Pârtiiiiieeee!!!” disperat, terminat de cele mai multe ori în carambol de skiuri, bețe și înjurături amicale cu zăpadă-ntre dinți.

Eram vreo patru-cinci – Popică, Iuli, Adi Gaboreanu (Dumnezeu să-l odihnească!), Molo și cu mine – care ne țineam mai bine pe skiuri și aveam curaj să ne dăm mai de sus. Adică, la fiecare tură, urcam încă vreo zece metri. Așa că, pe la amiază, ajungem în vârful pârtiei, între cioturi de brazi doborâți de furtună și ascunși sub puful zăpezii.

- Băi, zice Popică, ce-o fi pus Polonic în tocană, că-mi merge burta de abia mă țin? (Polonic este maistrul-bucătar care ține o sută de oameni cu mâncare. Pune și el în cazan ce are, dar iese bun la gust. Mic la stat și îndesat, bun la suflet, dar rău de gură – modelul managerului perfect pentru bucătăria unui restaurant).

- Băi, să știi că ai dreptate, zice și Adi Gaboreanu. Da' mie mi-o dat nea' Ciortea (cabanierul) o gură de spirtoasă de dimineață.

- Și n-ai putut să zici, măi prietene? sare Molo din adânceala tăcerii lui mucalite tradiționale. Că și mie-mi

umblă de ieri, dracu' știe dacă n-or fi fost înghețați cartofii...

- Ori poate stricată conserva de porc, adaug și eu. Dintr-o dată, parcă la toți ne era.

- Băi, io fac aici, zice Popică. Se caută prin buzunare, se uită la noi, iar se caută... Niște hârtie igienică are careva?

- Dă-i drumu', Popică, și dă-i cu zăpadă, râde Molo.

Popică, nici una-nici două, aruncă bețele-ntr-o parte și, așa cum era, pe schiuri, își dă pantalonii jos. Când să se așeze însă, schiurile-i lunecă înainte. Popică ia o așchie de cioată-n fund și o pornește la vale pe o budă imaginară și cu dâră de sânge după el.

- Pârtiiieeee!!! strigă din răputeri.

- Pârtiiieeee!!! strigăm și noi, viforindu-ne în jos, speriați de sângele ce îl lăsa în urmă Popică. Pârtiiieeee!!!

Uite-așa săreau în stânga și-n dreapta colegii, speriați de prăvălirea celor patru cavaleri ai Apocalipsului, plus unul cu pantalonii în vine și cu ochii beliți!

- Popică, ți-i bine? îl întreb, când, în sfârșit, l-am ajuns în contrapantă.

Popică, răsturnat într-o parte, cu zăpada mustind de sânge sub el, abia îngaimă:

- Mă arde...

- Sus cu el! Îi tragem pantalonii și-l ducem pe brațe la cabană. Ne era frică de șefi, să nu se afle, așa că nu am mai anunțat sanitarul și ne-am apucat să-l spălăm și să-l îngrijim noi, cu ce-am putut și cum ne-am priceput.

- Molo, adu zăpadă! Adi, tu adu un prosop ori rupe un cearșaf, am început să dau ordine - ce bine mi-au prins deprinderile căpătate la „Sanitarii pricepuți”!... Spirt avem?

- Numai Drăghici! (sanitarul).

- Am eu rom, zice Iuli, și scoate o sticlă de un kil din rucsac (Ca să vezi! Ieri îmi ardea buza după un strop și el zicea că nu mai are...).

- Dă-l încoa’! Și m-apuc să-l spăl pe Popică de sânge și de toate alea... Băi, Popică, zic, după ce-l oblojesc cumsecade, ai avut noroc cu carul, băi! Gaura ți-i mai sus, că de era în partea ailaltă...

- E mare? abia șoptește Popică, fără puteri, cu capul înfundat în pernă.

- Băi, cam cât e și cealaltă, nu mai mare. Ai acuma două găuri în cur, ceea ce nu-i de ici-de colea, încerc eu să glumesc, tremurând tot (putea fi și mai rău... Doamne, chiar rău ... rău...)

Iuli privește lung la sticla de rom pe care eu o golisem aproape de tot. O ia, se uită la mine, se uită la Popică... și zice, turnându-i restul între fese:

- Te botez, și așa să-ți rămâie numele: Popică Două-Găuri!

Bietul Popică, ba ar fi răs săracu’, ba ar fi plâns, dar de pe buze, sfârșit de usturime și durere, nu i-au ieșit decât șoptite și duioase trimiteri la origini materno-anatomice...

BUSUIOC...

... - Ia, domnule, de la Sfânta Paraschiva, să-i hie de noroc la frate-miu...

Am luat busuiocul și l-am băgat în sân, să-mi poarte noroc... așa am prins de mic credința asta...

Fata, o țigăncușă oacheșă, destul de curățică, umfla o păpușă gonflabilă (sincer să fiu, n-am văzut niciodată până atunci, așa că nu știu din care generație era, dar am recunoscut forma... și... utilitatea...)

Era pe marginea liniei și, din când în când, făcea cu mâna la trenurile ce treceau în viteză...

- Ce cauți pe aici?

- Ei, domnule-domnișorule... caut busuioc pentru frate-mio...

- Și ai găsit?

- Îhî...

- Dar pentru ce-ți trebuie?

- Ei, domnule-domnișorule ... pentru noroc la frate-meu, că-i ne-nsurat... și nu să lichește di nicio fumeie, domnu', di nicio fumeie... hai, mai ia, că-i de la Sfânta Paraschiva!...

Încerc să adun un gând cu altul... E cam vremea Sfintei Paraschieva de la Iași, de la „Trei Ierarhi”... dar care e treaba cu păpușa gonflabilă?!

- Tu, copilă, zic eu amuzat, care-i treaba cu Sfânta Paraschieva?

- Paraschieva, zâci?

- Cum am spus...

- D-apoi mi-o zâs frate-miu să măr' la Iaș', că capăt dezlegare de farmec pentru el de la păpușa ceea de Paraschivă¹⁰...

- Și?!

- Apoi o trecut adineauri un trin și mi-o dat în cap cu păpușa asta... Io plecam spre Iaș', da' am zâs că o hi venit Paraschiva asta la mine... și avea și un mănunchi de busuioc băgat în borta asta de gură...

¹⁰ Corpul Sfintei Paraschieva este foarte mic. Racla în care își doarme somnul este cât a unui copil ceva mai măricel.

TRECÂND PE LÂNGĂ INDIENI (CE SE VEDE)

Într-o seară, pe-un colț de Floaș se vedeau umbre ciudate în săltare mișcată de o muzică peruviană. Sau, cel puțin, peruviană mi s-a părut dinspre Piața Mare (că de acolo se auzea) când treceam pe lângă Stingher¹¹.

În fine, m-am apropiat de locul cu sunetul și umbrele. Două personaje, îmbrăcate de sus și până jos cu lungă coamă-coroană de pene ca la comanși – siouxi – mohicani – etc (adică indieni nord-americani)... își dansau umbrele pe zidul Floașului, în cântec de blockflute (chiar m-am gândit: oare când vine „Condorul“?).

M-am dat mai aproape. „Oameni de bronz”¹² nu erau, mi-am zis eu (că, de! „Condorul” ar veni de prin Anzi, America Latină care va să zică... mare chestie asta cu penele, că tare te zăpăcește). Dar nici din neamul lui Winettou – zic specialiștii că nasul ar fi un indiciu.

În schimb, un trecător – probabil mai avizat – zice:
- Ai dracului țigani, ia uite ce-au mai inventat!

¹¹ „Stingher”, adică Stingherul Gheorghe Lazăr, că nu știi cum să-l iei, și nici să-l întrebi ce caută acolo; că băutor n-a fost, altcumva n-ar sta cu spatele către Restaurantul „La Turn”; și nici nu-l caută cu privirea pe tată-său, că mai degrabă se uită către Librăria „Dacia Traiană”, și nicidecum către Palatul Brukenthal.

¹² Vezi cartea „Oameni de bronz” de Alcides Arguedas, Editura pentru Literatura Universală, București, 1967.

Și ce se mai vedea? Se mai vedeau mobilele întinse pentru imortalizarea chipurilor și bancnotele aruncate lângă amplificatorul dat la maximum.

Pun la cale o revistă interculturală și, sincer să fiu, un asemenea eveniment ar trebui să mă încânte și să primească cel puțin o pagină. Dar... am rezerve. În plus, în preajmă de Moș Nicolae și de Crăciun, cu bucurie de aburi azvârliți pe nas în climă neaoșă, o „zicere penată” de „Condor” parcă tare aiurea sună. Totuși, spune o prietenă, e mai bună și o astfel de situație deconcertantă (evit să mă aventurez și să zic „impostură”) decât tunurile și puștile de acum 17 ani.

În orice caz, luare-aminte trebuie să avem. Să nu devenim așa de repede... *occidentali* (ca să nu caut altă „rimă” pentru „creduli”).

Sibiu, 30 noiembrie 2006

CU GRENADA-N FUND

Era în zilele acelea tulburi ale lui Decembrie '89... și după... Zile în care nu știai ce să crezi... ce să mai crezi... Un întreg cortegiu de speranțe, mentalitate, comportamente reflexe și năzuinți se năruia-amesteca într-o vâltoare pe care aproape că nu o mai puteam controla... Venea de la sine, iar noi eram spectatorii propriilor noastre uimiri, entuziasmuri, căderi, frici și nebunii... căci a fost și nebunie, dacă putem numi așa desprinderea din echilibrul de care eram tare conștienți și mândri, doar cu puține zile mai înainte...

*

Întâmplarea pe care v-o povestesc s-a petrecut la puțină vreme după ce familia Ceaușescu a fost executată de tribunalul acela...

De fapt, sunt două întâmplări, căci una fără alta n-ar da întregul.

Prima a fost în noaptea aceea de pomină, în care se anunțase sosirea unui avion de la București, cu trupe speciale... nu de-ale noastre...

Am suferit de frig, dar mai ales de spaimă, împreună cu elevii mei, până târziu... La un moment dat, o voce șoptită, dârdâind ca și mine, îmi spune:

- Sunt un trăgător bun... Să sting becul ăla care s-a aprins la locuințele particulare?

- Lasă-l deocamdată... nu poate fi un semnal... sau mai știi?... la nevoie, tragi fără să mă mai întreb.

A fost o seară cumplită... bubuiau grenadele și răpăiau mitralierele într-un ritm de iad... Eu abia îmi mai țineam dârdâiala și vezica în strună... vreo câțiva au făcut pe ei... asta am aflat mai târziu... Era normal...

*

Comunicări de ordine.

Nelu Colonelu, cum îi spunem acum, maior pe vremea aia, era șeful nostru (Nelu Colonelu vine de la zicala ostășească: „Căpitanu-i căpitan, are sabie și cal. Iară Nelu-i colonel, da' numa' cizmele-s de el!"). Om bun, așezat, meticolos până la disperare. Disperarea noastră, a subordonaților.

- ... Iar dumneata îl înlocuiești pe Goia! Ai înțeles?

- La ce oră, și unde? întreb eu, iritat dintr-o dată de lipsa informației complete, știind că, de obicei, mai că nu-ți desena ce ai de făcut (mai degrabă după dârdâiala și spaima iadului dinainte cu jumate de oră, prin care trecusem – zic acum, după atâția ani).

Nelu se uită lung la mine și zice, în liniștea de gheață care a cuprins încăperea:

- Să nu mai aud glas de locotenent-major, că nu știu ce se-ntâmplă!

- La ce oră și unde, insist eu, încăpățânat și al dracului dintr-o dată.

- Afară și să nu mai aud...

Am ieșit. M-am dus la ai mei și le-am zis:

- Somn de voie cu arma în pat. Dacă vă trezește cineva în afară de mine, îl împușcați!

Și m-am dus și eu la somn, epuizat de ziua prin care trecusem...

*

- Băi Georgică, scoală-te! îmi șoptește un glas... hai, scoală-te, că e groasă...

Deschid ochii. Lângă pat, șeful nostru.

- Ce e, ce s-a întâmplat? întreb eu, încercând să mă dezmeticesc...

- Hai, că ăștia ai tăi au zis că mă-mpușcă!

M-am luminat.

- Și nu v-au împușcat? Că așa le-am dat ordin: dacă nu le dau eu deșteptarea, să-mpuște pe oricine ar da-o!

- Măi, tu ești nebun? Hai, că așteaptă Goia, săracul, de trei ore, în frig...

- Păi, cum?

- Păi, la 6 trebuia să-l înlocuiești...

- Dar aseară eu ce-am întrebat? Și-ați zis că...

- Lasă, du-te de-ți scoală oamenii și mergi... vă trimit eu mai târziu un ceai fierbinte și niște pâine...

Aceasta a fost prima întâmplare...

Au trecut zilele, a trecut execuția soților Ceaușescu, iar spaima și frustrarea au trecut și ele, s-a așezat un pic de liniște... fără a fi, totuși, descazarmați...

Veniseră peste noi tot felul de ajutoare din occident, care mai de care mai fătoase și mai râvnite... Cafeaua era la mare trecere, după ce ani de zile băuserăm nechezol, și acela luat pe sub mână de la cantina partidului... care cum putea...

*

Ne făcuserăm obiceiul, mai ales după ce a trecut Anul Nou, să ne întâlnim în fiecare dimineață la noi, în cancelaria ofițerilor, și să bem o cafea nemțească bună, aromată... Fără griji... Începuserăm să ne mai venim în fire... aproape că povesteam cu haz grozăviile prin care trecuserăm cu nici două săptămâni mai înainte... Așa o fi oare prin toate armatele lumii?!

- Georgică, îmi zice într-o dimineață un coleg. Hai să-i facem una lui Nelu!

- Ce?! zic eu, bucuros de idee. Nu sunt un ranchiunos, dar chiar că spiridușul ăla cu coadă mă îndemna să-i fac una bună șefului nostru, pe care, de fapt, îl iubeam toți, dar de care râdeam pentru meticulozitatea cu care săvârșea fiecare ordin și pe care o așeza în fiecare ordin pe care ni-l dădea, până la disperare, cum spuneam.

- Măi, știi ce frică a prins de grenade... știi cum împingea lăzile de grenade, de la un post la altul... după care aducea și focoasele...

- Da.

- Fii atent: Mai avem patru lăzi de grenade. Una peste alta, cât un scaun normal. Le punem în capul mesei, unde stă de obicei, și peste ele punem fața de masă de la tine din clasă.

- Gata, s-a făcut! Râdea spiridușul ăla în mine de se prăpădea.

*

- Bună cafeaua, șefu'? întreabă colegul cel năzdrăvan.

- Bună, bună... răspunde Nelu Colonelu, trecând ochii roată prin cancelarie.

- Nu mai are gust de trotil, așa-i? (ia uite ce-i trece prin cap ghidușului!!!)

Nelu se uită la el, se uită la noi, lung, pe rând, cu ceașca aproape de gură...

- Măi, ce-ați pus voi în cafea?

- Nimic, șefu', nimic, numai cafea și zahăr!

Nelu se mai uită o dată roată la noi, nu zice nimic. Soarbe circumspect din cafea, plescăie și zice:

- Mda...

Dar, la nici o frântură de secundă, timp în care ochii i s-au plimbat prin încăpere, întreabă:

- Da' parcă erau niște lăzi cu grenade lângă dulapul ăla!

- Da, șefu', sigur că da! Mai sunt!

- Păi, unde-s?!

- Păi, stați pe ele!!!

Odată a sărit Nelu în sus, că aproape i s-a vărsat cafeaua!

- Măi, zice el după ce s-au potolit hohotele de râs... Măi, mi-ați făcut-o! Da' au și focoasele pe ele?

- Au!!! strigăm noi - să ne prăpădim...

- Ordin de zi pe cancelarie! strigă dragul de Nelu, după ce privirea lui severă ne-a potolit din haz. Ordin de zi: de azi înainte, cafeaua se bea la ora 7 dimineața, fără grenade! Grenadele să stea pe hol, până la încheierea ședinței! Georgică, du-le!!!

GUFY

Gufy mergea mai zilele trecute pe centru, în Sibiu. Aproape de Piața Mare, se întâlnește cu un grup de prieteni de demult, pe care-i salută. Aproape în același timp, un trecător se oprește, îl privește și începe să strige:

- Criminalule, criminalule, voi l-ați ucis pe Ceaușescu, fire-ați... ș.a.m.d.

În câteva clipe s-a strâns lumea ca la circ, urmărindu-l cu interes, dar și cu amuzament, pe furiosul personaj.

- L-ați ucis, nemernicilor, v-a trebuit revoluție, v-a trebuit revoluție, hai? Uite unde ne-ați adus, ticăloșilor! Uite, dom'le, și personajul se adresează mulțimii, țintindu-l cu degetul pe Gufy, uite-l, asta-i criminalul! El o răsturnat mașina, el, că l-am văzut! Criminalule, l-ai omorât pe Ceaușescu! Așa trebuie să mori și tu, trădătorule! și-l scuipe drept în față.

Asistența, mai precis o parte din ea, s-a apropiat, parcă amenințătoare. Vreo câțiva, prinzând curaj de la Furiosul, au început să-njure și să-și dea cu părerea – ceva de genul „... că bine era înainte, și uite, dom'le, de la vreo câțiva dinăștia ni se trage. Ar trebui împușcați și ei” ...

- Oameni buni, încearcă Gufy să acopere valul de sudalme, dați-mi voie să spun și eu două vorbe...

Ce să-i dea voie, spiritele s-au încins și mai abitir, de parcă vorbele prietenului nostru au fost gaz pe foc. Într-un târziu, oamenii, mai îndemnându-se, mai țistuindu-se, s-au potolit.

- Oameni buni, ce vină avem noi, cei de atunci, pentru catastrofa de azi, pe care aleșii noștri ne-o gestionează în folosul lor? Noi am fost curați, ca și dumneavoastră, și, la fel ca și dumneavoastră, am dorit schimbare, dar în bine, în adevăratul înțeles. Vreți să mă linșați? Cu ce veți schimba porcăria care ni se întâmplă acum și la care suntem părtași cu toții?

Scurtă explicație

Gufy este unul dintre oamenii care au stat atunci, în '89, în primele rânduri. Și mai este unul dintre cei care au adus o mărturie (chiar dacă e așa cum e, adică pronunțat subiectivă) prin cartea „Taina celor trei G”, Editura Global Media, Sibiu, 2006. Ce caută el aici? Este și el tot de-al Lumii. Iar întâmplarea de mai sus, este și ea ... tot de-a Lumii...

Decembrie 2006

Două vorbe, ca un fel de încheiere...

... căci, de fapt, așa cum spuneam în *Pretext*, cartea nu se încheie aici. Ca orice copil, ca orice ființă, fie ea de carne, fie de gând, va urma să crească, să se înmulțească în carne și gând, pentru că așa este șartul Lumii.

Sfârșitul acestei lucrări, chiar dacă într-un registru puțin trist, chiar în oarecare contradicție cu aprecierile dintru început ale prietenului Ion D. Goia, își are și el rostul lui. Pe de o parte, pentru a justifica masca plângăcioasă de pe copertă și cuvintele din *Pretext*, dar mai mult pentru a spune că așa suntem noi, oamenii. Pentru a spune că nicidecum veselie desăvârșită nu este (așa cum nici fericirea... dar cine s-o definească?... și asta-i altă poveste...), așa cum nici tristețe deplină nu poate fi – în orice necaz găsești un zâmbet sau cel puțin începutul unei noi speranțe pentru o nouă bucurie.

Doresc prin această încheiere, aparent întortochiată, să invit cititorii să-mi trimită gândurile și poveștile lor, pentru a crește mai departe această ființă de gând, această carte care și-a găsit un nume atât de generos: „**De-ale Lumii**” ... Voi avea grijă ca autorii să-și găsească numele la sfârșitul fiecărei povești pe care mi-o vor trimite și pe care voi da-o îndărăt Lumii, în căușul unei cărți venită de la Lume, pentru Lume.

George Arhip,
Sibiu, 1 Ianuarie 2007

CUPRINS

În loc de prefață	5
<i>Pretext</i>	8
S-o luat curentul	13
Zi importantă!	15
Papucii lui Costică	16
Să-mi spui unde-ai fost!	17
Vin rușii!	19
Bustul ecvestru	24
Unde dai și unde crapă!	28
Fericiitulee...!	30
Ca nimica	33
Și plâng di plânsu' lor di-atunșea..	36
Un pupic pentru calul meu	37
Diploma	41
Șarpele-cu-ochelari	44
Instalație defectă	46
Ceap-cearap	48
Ce bine era pe vremuri...	50
Gunoierii	53
De ziua morților	56
Ce-i al meu e și-al tău	59
Nici până-și ie chelea	61
Râde hârb de oală spartă...	63
Nu știu unii cum pot bé	69
Azi puteți plăti înăuntru	72
Popică Două-Găuri	75
Busuioc...	79
Trecând pe lângă indieni	81
Cu grenada-n fund	83
Gufy	89
<i>Două vorbe, ca un fel de încheiere</i>	91

Cei care doresc să-și spună povestea
în edițiile următoare ale acestei cărți,
sunt rugați să trimită corespondența
pe adresa:

George Arhip
Sibiu, Strada Rusciorului Bl. 20 / 17
Tel. 0369 420 620
0788 301 450
0752 309 451

